

Työterveyslaitos

Toimintakertomus 2023

SISÄLTÖ

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

Kehitimme työterveyshuollon toimintamalleja ja vahvistimme sote-henkilöstön työhyvinvointia. 5

Tutkimme ja kehitimme mielen terveyden tuen välineitä. 6

TYÖ2030-ohjelma jatkoi työn ja työhyvinvoinnin kehittämistä 6

Vision Zero – työturvallisuuden edistäjänä 6

Työympäristöratkaisulla toimivampia ja terveellisempiä työpaikkoja 7

Vihreä siirtymä, ilmastonmuutos ja digitaalisuus työelämässä 7

Koronaryhmä tuki muita valtionhallinnon toimijoita lintuinfluenssatartuntojen ennaltaehkäisyssä 8

Aktiivista toimintaa kotimaisissa ja EU-verkostoissa 8

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS YHTEIS- KUNNALLISENA Keskustelijana 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

Diagnostiikkaa, koulutusta ja ratkaisuja työterveyden parissa 12

Suomen heikko suhdanne ja kustannusten nousu varjostivat työympäristön analyysipalveluiden toimintaa 13

Tarjosimme vaikuttavia ratkaisuja suomalaisille työyhteisöille 13

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA 14

Johtaminen ja henkilöstö lukuina vuonna 2023 16

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI. 21

Tuotot 21

Kulut 21

Tase 21

Tuleva kehitys 22

Riskit 22

ARVIOINTIENTULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA 23

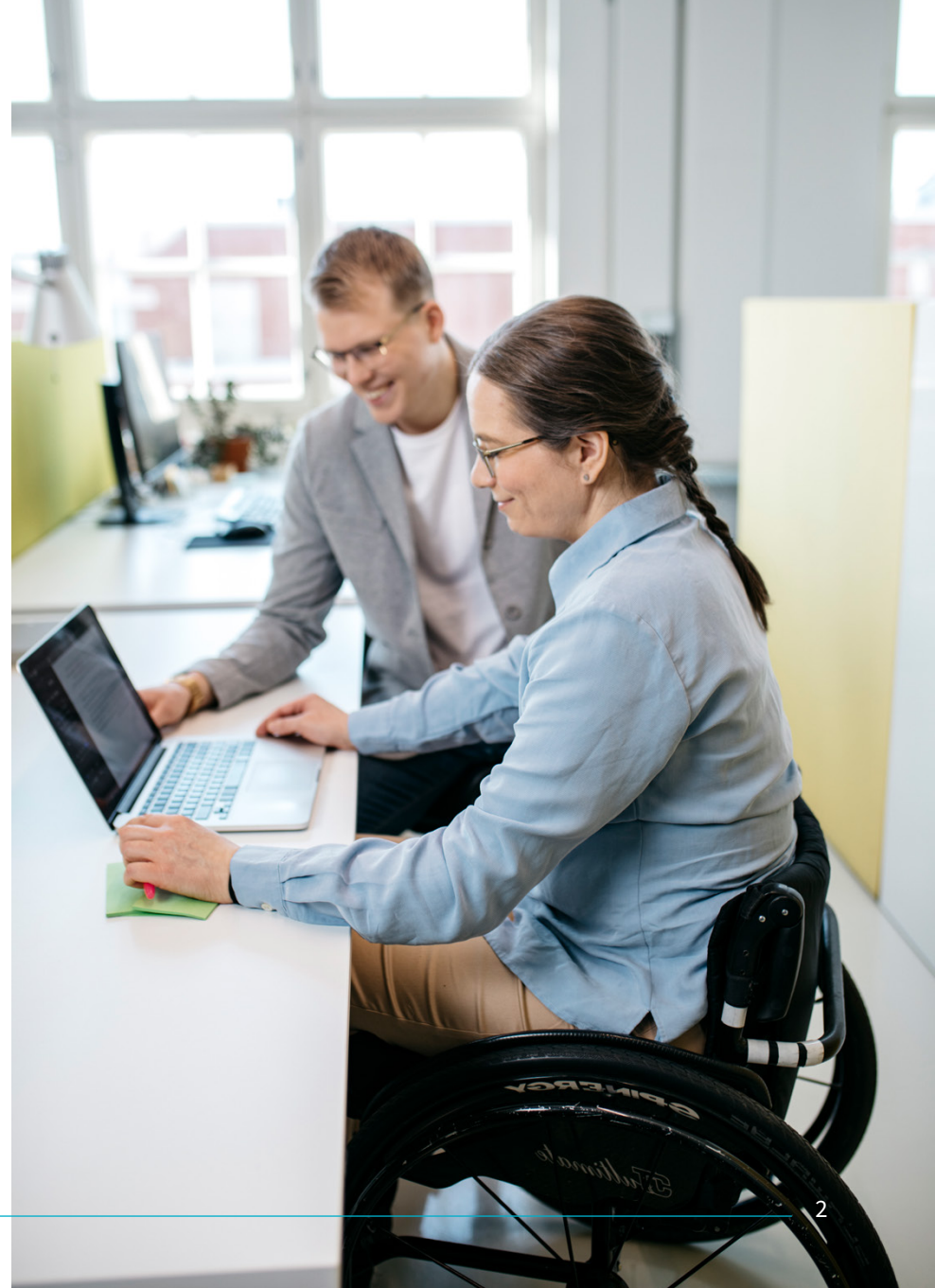
ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN 25

ISBN 978-952-391-168-0 (PDF)

Toimittanut: Tarja Virrantuomi
Ulkoasu ja taitto: Ella Smeds

Valokuvaajat: Elina Manninen, Pirita Männikkö ja Miikka Pyy

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023

Työterveyslaitoksen vuoden 2023 toimintakertomus on jaettu kahteen pääluokkaan toiminnan luonteen ja rahoituspohjan mukaisesti.

Näistä ensimmäinen kuvaa valtionosuuteen oikeuttavia tutkimus-, kehittämis- ja vaikuttamistoimintojamme. Toinen pääluokka kuvaa markkinaehtoisia liiketoimintojamme, jotka ovat valtionosuuteen oikeuttavasta toiminnastamme selvästi erillisiä. Lisäksi kahden pääluokkaamme täydentää 'Meidän työpaikka'-osio, joka avaa arvojamme ja tapaamme toimia – kertoen samalla työtöisläisistä tuloksistamme takana.

” LIKETOIMINNALLISESTI VAHVIMMAT ALUEEMME OLIVAT PERINTEINEN AMMATTITAUDIAGNOSTIIKKA JA KOULUTUKSET

VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA

Työterveyslaitoksen valtionosuuteen oikeuttava toiminta kristallisoitui erityisesti kolmeen tavoitteeseen vuonna 2023. Onnistuimme kaikissa päätaivoitteissamme. Ensimmäinen vastasimme pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman työelämälinjauksiin ja kehittämisprojekteihin sekä vahvistimme asemaamme pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa. Kannaltamme on hyvin tärkeää, että uusi ”Vahva ja välittävä Suomi” -hallitusohjelma korostaa työkyvyn merkitystä hyvinvointiyhteiskuntamme perustana työn murroksen, työvoimapulan ja vihreän siirtymän värittämässä tilannekuvassa. Hallitusohjelman kappaleessa 4.2 ”Työelämän kehittäminen ja työhyvinvointi” esitellään laajasti työelämän kehittämistoimia, joista hyötyvät sekä työnantajat että työntekijät. Osallistuimme aktiivisesti erilaisten toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Tältä osin erityisen kiitoksen arvoisia ovat työterveyshuollon kehittämiseen liittyvät kirjaukset.

Toiseksi tutkimus- ja kehittämistoimintamme eteni ja onnistui hienosti viime vuonna. Jatkoimme tutkimusponnis-

teluja työelämän megatrendien parissa. Syvensimme ymmärrystämme erityyppisistä työelämäilmiöistä ja niiden risteyskohdista. Tutkimme myös työelämän kehittämismahdollisuuksia ja loimme uusia työvälineitä kehittämisen tueksi. Samalla vahvistimme ja laajensimme osaamisohjaamme. Hyvinä esimerkkeinä tästä työstä voidaan mainita ymmärryksemme hybridityöstä tai digivihreästä siirtymästä sekä julkaisemamme uudet työkalut mielenterveyden edistämiseksi. Lisäksi saavutimme tutkimus- ja kehittämistoiminnassamme tärkeän virstanpylvään, kun ulkoisen T&K-rahoitussemme arvo ylitti kymmenen miljoonaa euroa. Yksi kaikkien aikojen rahoituspoiteista kertoo ennen muuta parantuneesta tutkimustuottavuudestamme.

Kolmanneksi jatkoimme vaikuttavaa ja näkyvää työtämme suomalaisen työelämän kehittäjänä. Olimme aktiivinen keskustelija mediassa ja medianäkyvytytemme parani entisestään.

LIKETOIMINTA

Vuosi 2023 oli liiketoimintojamme osalta haastava ja polarisoi samalla eri liiketoimintasegmentteijämme. Yleisesti Suomen kansantalouden heikko tila

vähensi palveluidemme kysyntää, kun yritykset ja työyhteisöt leikkasivat kulujaan. Samalla voimakas inflaatio kasvatti kustannuksiamme. Yhdessä nämä tekijät johtivat valitettavasti liiketoimintojamme kokonaistuloksen kääntymiseen negatiiviseksi.

Erityisen haastava tilanne oli Työympäristölaboratoriot-yksikössä. Emme pystyneet täysin kompensoimaan vaikeaa tilannetta kehittämis- ja säästötoimilla huolimatta tai muiden liiketoimintayksiköittemme tuella.

Liiketoiminnallisesti vahvimmat alueemme vuonna 2023 olivat perinteinen ammattitautidiagnostiikka ja koulutukset, jotka liittyvät työterveyshuoltoon ja työsuojeluun. Lisäksi verkko-oppimiskokonaisuutemme kannattavuus säilyi korkealla tasolla.

MEIDÄN TYÖPAIKKA

”Meidän työpaikka” muodostaa kolmannen strategisen ankkurimme. Se tukee sekä valtionosuuteen oikeuttavaa toimintaamme että palveluliiketoimintaamme. Osana ”Meidän työpaikka” -kokonaisuutta toteutimme vuonna 2023 useita erilaisia kehittämisprojekteja.

NAVIGAATIO

● PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA KESKUSTELIJANA	10
LIKETOIMINTAKATSAUS 2023.	12
JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA	14
TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
ARVIOINTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

Näistä tärkeimpänä muokkasimme syksyllä visiotamme. Uusi visiomme on olla vuonna 2030 Suomen johtava työelämävaikuttaja ja vetovoimainen kumppani. Samalla hienosäädimme arvopohjaamme. Lisäsimme uutena arvona kestävyyden jo aikaisemmin mukana olleiden vaikuttavuus-, luotettavuus- ja yhteisöllisyysarvojemme rinnalle. Samalla päätimme jatkaa “Hyvinvointia työstä” -missiomme viitoittamalla polulla.

Jatkoimme Strategisen osaamisen ja oppimisen johtamisen (OPPI) -projektia, jossa keskityimme työtisläisten osaamisen kehittämiseen. Samalla hahmotelimme, kehitimme ja otimme käyttöön Toiminta, tiimit ja tilat 2025 (TÖÖT) -projektissa uusia toimintamalleja, jot-

ka heijastelivat hybridimäistä työtapaa. Jatkoimme myös ERP-toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä tavoitteenamme uudistaa talouden ja työn suunnittelun taustalla oleva järjestelmämme.

Vuonna 2023 henkilöstötyytyväisyyttämme kuvaavat mittarimme säilyivät vahvalla tasolla.

Haluan lopuksi esittää suuren kiitoksen kaikille Työterveyslaitoksen työntekijöille ja yhteistyökumppaneille vuodesta 2023.

Antti Koivula
pääjohtaja

**” UUSI VISIOMME ON OLLA
VUONNA 2030 SUOMEN
JOHTAVA TYÖELÄMÄ-
VAIKUTTAJA JA VETO-
VOIMAINEN KUMPPANI**

NAVIGAATIO

● PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA Keskustelijana	10
LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023.	12
JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA	14
TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
ARVIOINTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

Valtion- osuuteen oikeuttava toiminta

Vuonna 2023 Työterveyslaitos keskittyi valtionosuuteen oikeuttavassa toiminnassa saattamaan loppuun sille allokoitunut Sanna Marinin hallitusohjelman työelämän kehittämistä koskevat toimenpiteet tulossopimuksessa sovitusti.

Tavoitteemme mukaisesti työelämän kehittäminen näkyy myös keskeisessä roolissa Petteri Orpon hallitusohjelmassa ohjaten Työterveyslaitoksen valtionosuuteen oikeuttavaa toimintaa lähivuosina.

Osallistuimme vuoden aikana aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun työterveyshuollon tehtävistä ja merkityksestä terveydenhuoltojärjestelmässämme. Kehitimme myös työterveyshuollon ennaltaehkäisevää toimintaa muuttuvan työelämän tarpeet huomioiden yhteistyössä sidosryhmien kanssa muun muassa Työterveyshuollon neuvottelukunnassa ja Työterveyshuoltojaostossa. Lisäksi vastasimme Työterveyshuollon Laatuverkostosta, jossa palveluntuottajat tekevät yhteistyötä työterveyshuollon laadun ja vaikuttavuuden kehittämiseksi. Ylläpidim-

me työperäisten sairauksien rekisteriä ja edistimme maatalousalan työterveyshuollon toimintaa sekä merenkulun työterveyttä ja -turvallisutta.

Kehitimme työterveyshuollon toimintamalleja ja vahvistimme sote-henkilöstön työhyvinvointia

Jatkoimme myös julkisen terveydenhuollon ja työterveyshuollon yhteistyötä vahvistavan TYÖOTE-toimintamallin levittämistä valtakunnallisesti. Syksyllä 2023 koordinaatiovastuu toimintamallin juurruttamisesta yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa siirtyi Työterveyslaitokselle. Vuoden 2023 lopussa TYÖOTE-toimintamalli oli käytössä vähintään yhdessä potilasryhmässä kaikilla hyvinvointialueilla Lappia lukuun ottamatta. Muissa Työterveys -yksikön tutkimus- ja kehittämishankkeissa selvitimme muun muassa työterveyspalve-

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

● VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN. 25

luiden kehittämistä, työterveyshuollon ja työelämän digitaalisia menetelmiä, mielenterveyden tukikeinoja, työterveyshuollon kemikaaliosaamista ja työperäisten altisteiden terveysvaikutuksia.

Osallistuimme myös Työkykyohjelman laajennukseen osana Suomen kestävä kasvun ohjelman toimeenpanoa, joka tähtäsi työhön osallistumisen parantamiseen osatyökykyisille. Hankkeissa muun muassa koulutettiin sote-keskusten lääkäreitä ja johtoa työkyvyn tukemiseen sekä ohjaajia työttömien Taite-valmennuksen toteuttajiksi hyvinvointialueille.

Vahvistimme sote-henkilöstön työhyvinvointia tutkimalla ja kehittämällä

” KEHITIMME RATKAISUJA SOTETYÖN PITO- JA VETOVOIMAN LISÄÄMISEKSI

ratkaisuja pito- ja vetovoiman lisäämiseksi sotetyössä. Lisäksi vahvistimme kunta-alan ja sotesektorin työhyvinvointitietopohjaa. Tuotimme hyvinvointialueille laadukkaasti kyselykokoamisen tukemaan työhyvinvoinnin tiedolla johtamista ja tietoperustaista kehittämistä työorganisaatioissa. Keräsimme myös laajan väestöpohjaisen työelämää koskevan aineiston Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vetämän Terve Suomi -kyselytutkimuksen osana. Tämän lisäksi päivitimme 90 % suomalaisista työkäisistä kattavan Työkyvyn tila Suomessa -rekisteriaineiston ja laajensimme siihen liittyvää tutkimusta.

Tutkimme ja kehitimme mielenterveyden tuen välineitä

Mielenterveyden alueella tutkimme vuonna 2023 muun muassa kuntoutuspsykoterapian vaikuttavuutta, varhaisen puuttumisen ja työn muokkauksen mallin käyttöönottoa varhaiskasvatusalan työpaikoilla sekä työuupumukseen liittyviä käytäntöjä eri maissa. Lisäksi levitimme Mielenterveyden työkalupakki-hankkeessa mielenterveyden tuen välineitä työpaikoille sekä käynnistimme mielenterveyden tukitoimenpiteitä taide-, kulttuuri- ja tapahtuma-alan sekä

sote-alan henkilöstölle. Nämä pantiin toimeen Suomen kestävä kasvun ohjelman rahoituksella osana kansallisen mielenterveysstrategiaa. Käynnistimme myös Mielen polut -tutkimushankkeen, jossa työterveyshuollon rekisteriaineistoja analysoidaan koneoppimismenetelmillä.

TYÖ2030-ohjelma jatkoi työn ja työhyvinvoinnin kehittämistä

Jatkoimme vuonna 2023 suunnitelman mukaisesti työn ja työhyvinvoinnin kehittämishanketta TYÖ2030 sosiaali- ja terveysministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, työmarkkinajärjestöjen ja muiden työelämätoimijoiden kanssa. Ohjelman puitteissa käynnistimme 26 toimialakohtaista ja yhdeksän aluekohtaista kehittämishanketta, joilla tunnistetaan ja kehitetään työn murroksessa tarvittavaa uutta osaamista ja toimintatapoja. Näiden pohjalta muodostui uusi yhteistyöhön perustuva menetelmä työn murroksen mahdollisuuksiin tarttumiseksi, Tulevaisuusvuoropuhelu.

TYÖ2030-ohjelmakaudella on pilotoitu yhteistyössä tutkimuksen, oppilaitosten ja työpaikkojen kanssa useita innovaatiopilotteja, muun muassa Fast

Expert Teams -kehittäjäverkosto, Workathon-kehittämistyöpaja, oppimisverkostoja, yritysten digiagentteja ja alueellisia työelämävalmentajia.

TYÖ2030-ohjelma tavoitti yhteensä yli 10 000 työpaikkaa ja tarjosi näiden käyttöön oppimisen, johtamisen ja työhyvinvoinnin starttipaketit sekä lukuisia tietopaketteja ja tilaisuuksia ajankohtaisista työelämäaiheista. Lisäksi käynnistimme johtajuusverkoston toiminnan, jossa on mukana jo 6 000 johtamisuteliasta. Ohjelmassa tehtiin kehittävä arvioinnin lisäksi myös ulkoinen arviointi.

Vision Zero -työturvallisuuden edistäjänä

Työturvallisuuden tutkimus- ja vaikuttamistoiminnan keskeisenä teemana on nolla-ajattelun (vision zero) soveltaminen eri hankkeisiin. Vuonna 2023 kehitimme ja julkaisimme maailman sosiaaliturvalaitosten yhteistyöjärjestön ISSA:n kanssa oppaan yrityksille vastuulliseen toimintaan alihankintaketjuissa. Lisäksi järjestimme kansainvälisen webinaarin syksyllä 2023 otsikolla Vision Zero at Work: Towards a More Sustainable

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTENVETO
VUODESTA 2023 3

● VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 25

KUVA: THE INTERNATIONAL SOCIAL SECURITY ASSOCIATION (ISSA)

” TYÖTERVEYSLAITOS ON EDISTÄNYT TURVALLISUUDEN NOLLA-AJATTELUA SEKÄ KANSAINVÄLISILLÄ FOORUMEILLA ETTÄ SUOMESSA

and Resilient Future. Tunnustuksena tekemästämme työstä työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi **maailman sosiaaliturvalaitosten yhteistyöjärjestö ISSA myönsi 2023 Työterveyslaitokselle Vision Zero -palkinnon.** Palkintoperusteluissa todettiin, että Työterveyslaitos on edistänyt turvallisuuden nolla-ajattelua sekä kansainvälisillä foorumeilla että Suomessa muun muassa Nolla tapaturmaa -foorumien verkostolla.

Työympäristöratkaisuilla toimivampia ja terveellisempiä työpaikkoja

Tutkimme myös työympäristöjen kehitystä ja kehittämistä sekä työympäristöjen merkitystä hyvinvoinnille muuttuvassa työssä. Tutkimme erilaisia työympäristöratkaisuja, niiden käytettävyyttä ja hyvinvointivaikutuksia sekä näiden välisiä yhteyksiä erityisesti tietotyössä ja sosiaali- ja terveydenhuollon töissä. Kehitimme työympäristöjen arviointimenetelmiä ja tutkimme teollisuuden toimisto- ja valvomotyöympäristöjä, joiden sisäympäristöstä ja niihin liittyvistä toimintatavoista on toistaiseksi vähän tutkimustietoa. Tuimme tutkitulla tiedolla kestävää työympäristöjohtamista: tuotimme muun muassa

digioppaan työympäristöjen kehittämisen ja muutosten tueksi.

Edistimme moniammatillisesti ja monitieteisesti Terveet tilat 2028 ja Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelmien tavoitteita useissa yksiköissä, erityisesti työntekijöiden työkykyyn liittyvissä sisäilmatilanteissa yhdessä työpaikatoimijoiden kanssa. Lisäksi julkaisimme laajan katsauksen sisäympäristössä esiintyvistä puolihihtuvista orgaanisista yhdisteistä ja koulutimme ajankohtaisista sisäympäristöteemoista sisäilma ja terveys -ohjelmassa.

Vihreä siirtymä, ilmastonmuutos ja digitaalisuus työelämässä

Monet vuonna 2023 käynnistyneistä hankkeistamme liittyivät myös vihreään siirtymään, ilmastonmuutokseen ja kiertotalouteen työelämässä. Tiedolla ja tietoperustaisilla ratkaisuilla tukemamme hankkeet keskittyivät auttamaan ihmisiä ja organisaatioita työelämän digitaalisessa murroksessa, vihreässä siirtymässä ja sote-alan muutoksessa. Tarkastelimme ilmastotoimia työssä ja digivihreän siirtymän vaikutuksia työhyvinvointiin. Lisäksi analysoimme ilmastonmuutoksen vaikutuksia työ-

elämään. Pyrimme myös edistämään yksilöiden ja yhteisöjen osallisuutta ja toimijuutta työelämässä työn kestävyysmurroksissa.

Teimme myös tutkimusta ja kehitystyötä tekoälymallien ja -menetelmien käyttämisestä turvallisuusdatan parempaan hyödyntämiseen työpaikkojen turvallisuusjohtamisen kehittämisessä. Selvitimme muun muassa algoritmisen johtamisen vaikutuksia tietotyössä ja tekoälyn käyttöä uudistumisen mahdollisuuksien luomisessa. Julkaisimme tutkimustuloksia, jotka koskivat digitaalisilla järjestelmillä tuotettujen tietojen hyödyntämistä työprosessien analysoinnissa.

Työskentelimme myös digitaalisen työelämän parissa, pyrkien parantamaan työn sujuvuutta ja hallitsemaan kuormitus- ja voimavaratekijöitä. Tarjosimme yrittäjille työkaluja työn kuormituksen hallintaan ja tuimme heidän työhyvinvointiaan ja itsensä johtamisen taitoja.

Lisäksi tutkimme hybridityön vaikutuksia työhyvinvointiin ja käynnistimme uuden Digiajan turvallinen ja terveellinen työ -kampanjan. Ensimmä-

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

● VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIointien tulokset ja
sisäisen valvonnan
vahvistuslausuma 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN. 25

mäisenä teemana oli ”Etä- ja hybridityö”, jonka puitteissa järjestimme webinaarin ”Miten onnistumme hybridityössä?”.

Koronaryhmä tuki muita valtionhallinnon toimijoita lintuinfluenssa-tartuntojen ennaltaehkäisyssä

Tutkimustoiminnan lisäksi koronaryhmämme seurasi aktiivisesti keväällä 2023 lintuinfluenssan tilannetta ja antoi tarvittaessa tukea muille valtiohallinnon toimijoille suojautumisasioissa. Heinäkuussa julkaistiin ensimmäinen työntekijöiden suojautumisohje ([Zoonooseilta-suojautuminen](#)) ja syksyn aikana jatkettiin aktiivista lintuinfluenssaviruksen leviämisen torjuntatyötä tukien viranomaisten toimintaa. Työntekijöiden tartuntojen ehkäisemiseksi Työterveyslaitos muun muassa julkaisi neljä ohjetta ja oli mukana tekemässä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan viestintäsuunnitelmaa siltä varalta, että korkeapatogeeninen lintuinfluenssavirus tarttuisi ihmisiin

Aktiivista toimintaa kotimaisissa ja EU-verkostoissa

Työterveyslaitos toimii Suomen koordinaatiokeskuksena Euroopan työter-

veys- ja työturvallisuusviraston kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tämän lisäksi teimme aktiivista yhteistyötä niin kansallisissa kuin kansainvälisissäkin verkostoissa, esimerkiksi kotimaisten tutkimuslaitosten yhteenliittymässä (Tulanet), Euroopan työterveyslaitosten verkostossa (PEROSH), pohjoismaisen ministerineuvoston työympäristöjaostossa, Euroopan Työterveys- ja työturvallisuusvirastossa, EU:n elin- ja työolojen kehittämissivastossa (Eurofound), kansainvälisessä sosiaaliturvayhdistyksessä (ISSA) sekä työoloja parantavassa kansainvälisessä koalitiossa. Lisäksi vahvistimme kotimaista yliopistoyhteistyötämme työkyvyn edistämisen työelämäprofessorilla sekä osallistamalla tohtorikoulutuspilottiin.

Työelämän mielenterveys on noussut kärkiaiheeksi EU:ssa, ja osallistuimme Espanjan EU-puheenjohtajuuskauden korkean tason konferenssiin, jossa jaoimme tietoa suomalaisesta osaamisesta ja näkemyksistä tästä merkittävästä ja ajankohtaisesta aiheesta.

Työtöksikologian asiantuntijuuttamme hyödynnettiin edelleen kansainvälisessä ja kansallisessa kemikaaliriskien

arviointityössä mm. Euroopan Unionin kemikaaliviraston riskinarviointikomiteassa (ECHA/RAC) sekä raja-arvotyöskentelyssä Suomessa (STM/HTP-jaosto) ja Pohjoismaissa (NEG, Nordic Expert Group).

Nolla tapaturmaa -foorumi kasvoi yli 500 jäsenyöpaikan verkostoksi, ja vuosi 2023 oli foorumin 20. Juhlavuosi. Juhlaseminaariin osallistui noin 450 työturvallisuuden ja -terveyden ja -hyvinvoinnin kanssa töitä tekevää

työpaikkojen edustajaa. Juhlavuonna Nolla tapaturmaa -foorumin vuosittaisen seminaarin teemana olivat kohtaamiset. Seminaarissa kohdattiin toisten työpaikkojen edustajia sekä ideoitiin yhdessä, miten vuorovaikutuksen ja yhteisen tekemisen kautta edistetään sujuvaa, turvallista ja terveellistä arkea työpaikoilla. Samalla luotiin katsaus Nolla tapaturmaa -foorumin 20-vuotisen taipaleen varrelle: millaisia kohtaamisia se on sisältänyt ja millaisia kohtaamisia tarvitaan jatkossa.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

● VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023

Työterveyslaitoksessa oli vuoden 2023 aikana käynnissä 130 tutkimus- ja kehittämisprojektia, kun lasketaan mukaan myös kaikki vuoden aikana alkaneet ja päättyneet projektit.

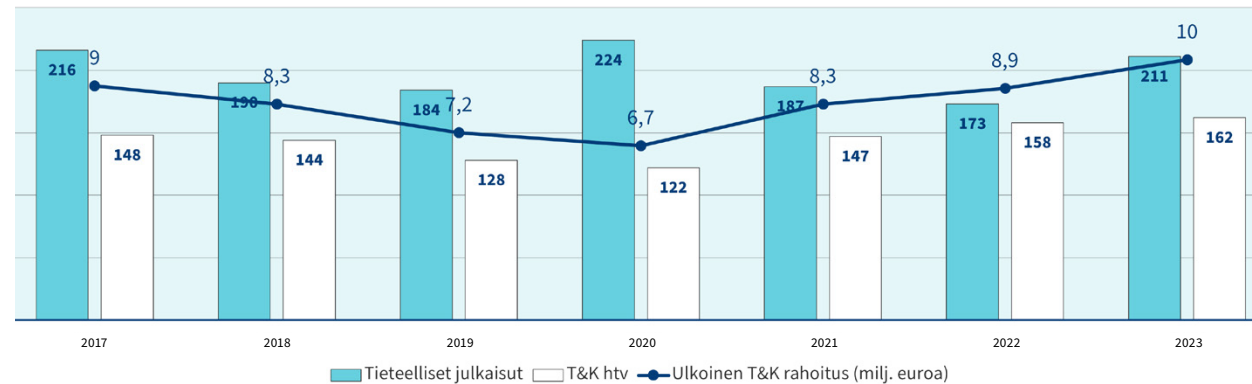
Euromääräisesti suurimmat tutkimusrahoittajat olivat sosi- aali- ja terveysministeriö, Työsuojelurahasto sekä Euroopan sosiaalirahasto (Taulukko 1.). Kaikkiaan Työterveyslaitoksen tutkimus- ja kehittämistoiminta sai vuonna 2023 ulkopuolis- ta kilpailtua tutkimusrahoitusta 10,0 miljoonaa euroa, joka on merkittävästi suurin toteuma viime vuosina.

Tuotimme vuoden aikana 211 tieteellistä julkaisua (Kuva 1) tutkimukseen käytettiin 162 henkilötyövuotta. Julkaisujen määrä kasvoi suuremmaksi kuin edellisinä vuosina, ja niihin käytetty työaika jatkoi samalla loivaa nousuaan.

Taulukko 1, oikealla: Työterveyslaitoksen kymmenen suurinta tutkimusrahoittajaa vuonna 2023 ja myönnetty T&K-rahoitus (tuhatta euroa) vv. 2019–2023.

RAHOITTAJA	2019	2020	2021	2022	2023
STM	1 025	682	1 623	1 810	2 647
Työsuojelurahasto	1 670	1 679	2 043	2 088	2 024
Euroopan sosiaalirahasto	1 273	1 532	1 684	1 491	980
Valtiovarainministeriö	0	82	590	667	937
Horisontti 2020	569	459	588	752	679
Kansaneläkelaitos	454	460	462	496	604
Suomen Akatemia	944	358	314	440	560
Muu EU-rahoitus	18	14	16	320	692
Horisontti Eurooppa	0	0	0	21	193
Muu julkinen rahoitus	272	439	269	227	176
Kokonaisrahoitus	7 200	6 650	8 318	8 895	10 041

Kuva 1, oikealla: Tieteellisten julkaisujen lukumäärä, tutkimukseen käytetty työaika ja ulkoisen T&K-rahoituksen määrä miljoonina euroina vv. 2017–2023.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

● TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

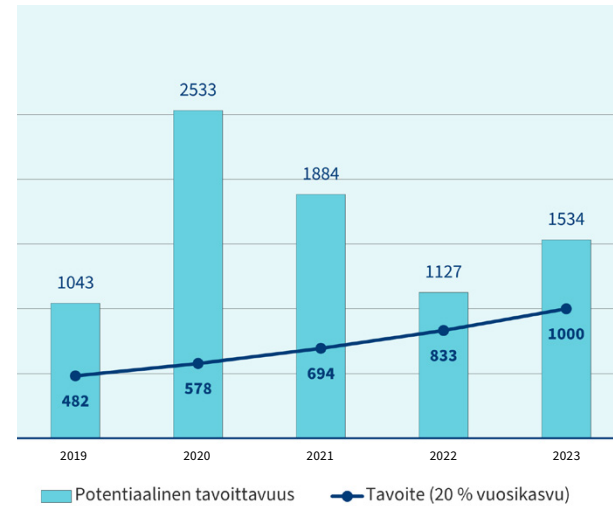
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA KESKUSTELIJANA

Työterveyslaitoksen näkyvyys julkisessa keskustelussa kasvoi vuonna 2023. Työterveyslaitoksen potentiaalinen tavoitavuus oli digitaalisissa verkkomediaissa 1534 miljoonaa (vuonna 2022 vastaava luku oli 1127 miljoonaa).

Näkyvyys oli vähäisempää kuin poikkeusvuosina 2020–2021, jolloin koronapandemia hallitsi mediatilaa ja lisäsi myös Työterveyslaitoksen näkyvyyttä.

Työterveyslaitoksen henkilöstö esiintyi aiempaa useammin mediassa. Piikkejä näkyvyyteen toivat toistuvien tutkimustemme tulosjulkistukset: alkuvuonna Mitä kuuluu? -tutkimus ja Kunta10-tutkimus sekä keväällä Miten Suomi voi? -tutkimus, joka julkistettiin Työterveyslaitoksen Työpuntari-fo-

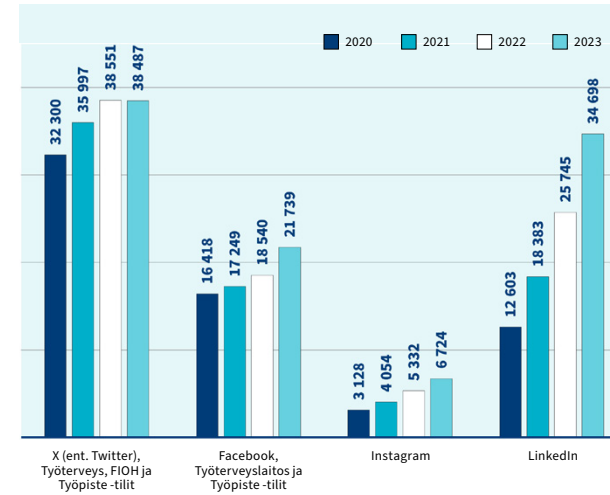
Kuva 2, alla vasemmalla: Potentiaalinen tavoitavuus digitaalisissa uutismedioissa julkaistuilla artikkeleilla (miljoonaa), joissa mainittiin Työterveyslaitos v. 2023 verrattuna vuosiin 2018–2022.

rumin lanseerauksen yhteydessä. Lisäksi tuotimme Työterveyslaitoksen työelämän tilannekuvaa tietoaaineistojen valossa julkaisemalla Työelämä-tieto.fi -sivustolle uusia aineistoja ja analyysejä sekä päivityksiä.

Työterveyslaitos tavoittaa suomalaisia laajasti myös sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kanaviemme seuraajamäärät joko kasvoivat tai pysyivät ennallaan. Eniten seuraajamäärä kasvoi LinkedInissä, 35 prosenttia. Instagramin seuraajamäärä kas-

Kuva 3, alla oikealla: Työterveyslaitoksen sosiaalisen median kanavien seuraajamäärien kehitys 2020–2023.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

● TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

” **VUONNA 2023
PANOSTIMME
VERKKOPALVELUMME
TTL.FI KÄYTTÄJÄ-
KOKEMUKSEEN**

voi 26 prosenttia, Facebookin 7,5 prosenttia ja X:n eli entisen Twitterin seuraajamäärä pysyi ennallaan. Asiantuntijamme ja tutkijamme osallistuivat yhteiskunnalliseen keskusteluun aktiivisesti erityisesti keväällä 2023 ennen eduskuntavaaleja, jolloin Työterveyslaitos nosti esiin työelämäteemoja.

Huomionarvoista on myös Työterveyslaitoksen menestymisen sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan mediabarometrissa, jossa selvitetään toimittajien mielikuvia ja näkemyksiä yhteisöstä ja sen mediaviestinnästä. Työterveyslaitoksen mediakuvaindeksi oli tutkituista organisaatioista paras, lähes erinomainen. Toimittajat arvioivat viestinnän yhdeksästä osa-alueesta kuusi erinomaiselle tasolle. Korkeimman arvion saa viestinnän luotettavuus. Eniten on kohentunut viestinnän aktiivisuus ja oma-aloitteisuus. Kehittämiskohteena nousi esiin vastuuvirkamiesten tavoitavuus.

Vuonna 2023 panostimme verkkopalvelumme ttl.fi käyttäjäystävällisyyteen: kehitimme palvelun rakennetta ja hakutoimintoja. Hyödynsimme erilaisten laatumittareiden tuot-

tamaa tietoa asiakkaiden tarpeista ja selkeytimme palvelun navigointia sekä asiakaspolkuja.

Ahkerimmin käytettyjä sivujamme olivat niin sanotut teemasivut, joista eniten kiinnostivat työhyvinvointi ja työkyky, sairauspoissaolot, työpaikkakiusaaminen, ammattiasstma, työuupumus ja työterveysneuvottelu. Mielenterveyden työkalupakki pysyi edellisvuoden tapaan suosituimpien sisältöjen listalla. Myös Vanhustyön vatupassi keräsi runsaasti kävijöitä.

Vuonna 2023 verkkopalvelussamme oli 1,9 miljoonaa kävijää. Vaihdoinne tietosuojasystistä verkkopalvelumme kävijädataa mittaavaan sovelluksen vuoden 2023 alussa. Tämä vaihdos ja evästekäytäntöihin tehdyt muutokset kahden viime vuoden aikana tekevät vertailusta eri vuosina epätarkkaa.

Vuoden lopussa asiakkaidemme antama yleisarvosana verkkopalvelullemme oli 8,5. Mittaamme yleisarvosanaa verkkopalvelun palautekyselyllä. Saimme kiitosta erityisesti sisältöjemme luotettavuudesta ja ymmärrettävyydestä.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

● TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN. 25

Liike- toiminta- katsaus 2023

Vuosi 2023 vahvisti koronapandemian ja erityisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksia palveluidemme kysyntään ja kannattavuuteen.

Kun muiden palveluidemme kysyntä pääsääntöisesti toipui vuoden 2020 tasolle, talouden yleisen heikentymisen seuraukset näkyivät valitettavan selkeästi työympäristölaboratoriopalveluidemme kysynnässä. Erityisesti rakennusalan vaikeudet vähensivät asbesti- ja mikrobianalyysinäytteiden kysyntää.

Vuoden 2023 lopulla Suomen yleinen taloustilanne ja heikentyneet suhdannenäkymät alkoivat näkyä myös tarjoamiemme koulutusten kysynnässä, vaikkakin koko vuoden osalta koulutusten liikevaihto ja kannattavuus olivat budjetoidun mukaiset. Kaiken kaikkiaan palveluidemme kokonaisliikevaihto vuonna 2023 jäi työympäristön analyysipalveluiden heikon tuloksen takia noin 4 prosenttia budjetoidusta, ja liiketoiminnan operatiivinen tulos painui tappiolliseksi (-6 prosenttia).

Käynnistimme vuoden 2023 aikana asiakaskeskeisen toimintamallin rakentamisen sekä selkeytimme palveluvalikoimaamme. Samalla lopetimme joukon jo elinkaarensa päähän tulleiden, strategiaamme sopimattomien tai kannattamattomien palveluiden tarjoamisen.

Diagnostiikkaa, koulutusta ja ratkaisuja työterveyden parissa

Työlääketiteen potilastoiminnassa tuotimme valtakunnallisesti vaativaa ammattitautien ja työperäisten sairauksien diagnostiikkaa työhön liittyvien terveysoireiden selvittämiseksi ja vakuutusjärjestelmän ratkaisujen tueksi. Potilas-toiminnan yhteydessä suoritti tänäkin vuonna noin 40 erikoistuvaa lääkäriä työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen lukeutuvan kuuden kuukauden Työterveyslaitosjakson.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

● LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN. 25

Verkkovalmennuksien ja työterveyshuollon pätevöittävä koulutuksen kysyntä jatkui vahvana

Vuoden 2023 aikana järjestimme yhteensä 437 koulutusta, tapahtumaa tai tilaisuutta ja niihin osallistui yhteensä 27 024 henkilöä. Toteutustavat vaihtelivat tilaisuuden tavoitteiden mukaisesti joustavasti asiakastoiveita kuunnellen. Tarjonnassamme oli läsnäkoulutuksia, verkon välityksellä, hybridinä tai monimuotona toteutettavia koulutuksia sekä verkkovalmennuksia. Koulutuksissa tehtiin tiivistä monitieteistä ja -ammattillista yhteistyötä yli Työterveyslaitoksen yksikkörajojen.

Työterveyshuollon pätevöittävä koulutuksen kysyntä jatkui vahvana. Koulutimme 367 työterveyshuollon ammattihenkilöä ja asiantuntijaa työterveyshuoltoon pätevöittävässä koulutuksissa. Lisäksi tuotimme useita avoimia koulutuksia työterveyshuollon keskeisistä aiheista. Tarjosimme kattavan paketin koulutuksia erityisesti työsuojelupäälliköille ja -valtuutetuille työpaikkojen työsuojelun osaamisen kehittämiseksi. Työsuojelun perustiedot -koulutuksiimme osallistui 244 työsuojelun toimijaa.

Myös verkkovalmennuksien kysyntä säilyi vakaana, ja täydensimme portfolioitamme kahdella uudella tuotteella:

Terveydellisen merkityksen ja työkykymerkityksen arviointi ja Taitoa digifasilitointiin. Lisäksi tuotimme kieliversiot ruotsiksi Työsuojelu työpaikalla, Virtaa palautumisesta ja Työpaikkakiusaamisen nollatoleranssi -verkkovalmennuksiin. Virtuario™ -oppimisolustan sisältöjä täydensimme palautumisen ja työyhteisötaitojen sisällöllä sekä etätöynergonomiolla.

Suomen heikko suhdanne ja kustannusten nousu varjostivat työympäristön analyysipalveluiden toimintaa

Työympäristön analyysipalveluiden liikevaihtoa heikensivät Suomen talouden taantuma, rakentamisen heikko suhdanne, asiakkaiden muuttuneet tarpeet ja maailmantilanteen vaikutukset. Lisäksi kustannusten nousu heikensi kannattavuutta. Uutena avauksena lisäsimme palveluvalikoimaamme pien-työpaikkasektorille suunnatun palvelupaketin. Saimme uusia kansallisia ja kansainvälisiä asiakkaita.

Työympäristölaboratoriossamme kehitimme yhteistyössä asiakkaiden kanssa laboratorion prosesseja ja menetelmiä työperäisen altistumisen arviointiin sekä sähköisiä järjestelmiä vastataksem-

me paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Tuimme työympäristöanalytiikan kehittämistä Suomessa järjestämällä ja kehittämällä kansallisia vertailukierroksia kaasumaisten ja hiukkasmaisten altisteiden osalta yhteistyössä SYKE-Prof-testin kanssa.

Tarjosimme vaikuttavia ratkaisuja suomalaisille työyhteisöille

Tuotimme korkealaatuisia työturvallisuus- ja työhygieniaratkaisuja suomalaisille työpaikoille toimien Suomen johtavana työhygienian asiantuntijana. Teimme vuoden 2023 kuluessa noin 400 työhygieenistä selvitystä työpaikoille pääpainon ollessa kemikaalien aiheuttaman altistumisen arvioinnissa. Fysikaalisessa työhygieniassa melu ja värinä olivat yleisimmän selvitettävät altisteet.

Konsultointitoiminnassamme avustimme asiakkaitamme ratkaisujen löytämisessä työyhteisöjen vaikeissa ristiriita- ja konfliktitilanteissa. Tarjosimme palveluita johtamisen ja työyhteisöjen toimivuuden tukemiseksi erityisesti haastavissa muutostilanteissa. Toimintamme oli kannattavaa, ja asiakkaamme suosittelivat meitä.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

● LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIONTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

Johtaminen ja henkilöstö tulosten takana

Työterveyslaitos toimii sosiaali- ja terveysministeriön johdon ja valvonnan alaisena. Ylin päättävä elin on johtokunta ja laitosta johtaa pääjohtaja.

Valtioneuvosto määrää johtokunnan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kolmikantaiseen johtokuntaan kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kahdeksan muuta jäsentä.

Johtokunnan kokoonpanoon vuonna 2023 kuuluivat puheenjohtaja Kari Välimäki ja hänen henkilökohtainen varajäsenensä Taru Koivisto sekä varapuheenjohtaja Liisa Siika-aho henkilökohtaisena varajäsenenään Essi Rentola. Lisäksi johtokunnan jäseninä toimivat Antti Närhinen (varajäsen: Teija Felt), Heikki Pärnänen (varajäsen: Pilvi Österman, 13.3.2023 alkaen Inka Koskiahho), Anne Salomaa (varajäsen: Mikko Räsänen), Auli Rytivaara (varajäsen: Vesa Rantahalvari), Niilo Hakonen (varajäsen: Anna Kukka), Jyrki Wallin (varajäsen: Perttu Pyykkönen), Riitta Työläljärvi (varajäsen: Heli Puura)

ja Erkki Auvinen (varajäsen: Kirsi Suominen). Työterveyslaitoksen henkilöstön edustajana toimi Helinä Hämäläinen (varajäsen: Suzana Abenet).

Keskeinen osa toimintaa ovat myös Työterveyslaitoksen alueneuvottelukunnat, jotka toimivat Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja Kuopiossa.

Teimme kaksi merkittävää muutosta johtamisjärjestelmäämme. Ensinnäkin jaoimme yhä vahvemmin valtioneuvoston oikeuttavan toimintamme ja liiketoimintamme kahden toisistaan erillisen johtoryhmän kokouksen ja päätöksentekonstruktuurin alle. Toiseksi pilotoimme OKR-mallia (Objectives and Key Results) kahdessa yksikössä ja otimme sen laajemmin käyttöön yhteisenä johtamisperustana osana vuoden 2024 suunnittelua.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

● JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

” HYBRIDI- TYÖSKENTELYSTÄ ON TULLUT OSA ORGANI- SAATIOMME NORMAALIA TOIMINTAA

Työturvallisuudessa säilytimme tavoittelemamme parhaan mahdollisen Nollis-tasoluokituksen. Vuoden 2023 aikana EU-direktiivin mukaiseen luotamukselliseen väärinkäytösten ilmoituskanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta.

Hybridityöskentelystä on tullut osa organisaatiomme normaalia toimintaa niissä toiminnoissa, joissa se on ollut mahdollista. Potilastoiminta ja laboratoriot ovat toimineet pääsääntöisesti paikan päällä toimipisteissä. Olemme tehneet linjauksia nimeämättömiin työpisteisiin siirtymisestä ja lähi- ja etätyökäytännöistä, tuottaneet esihenkilöille ja projektipäälliköille pelisääntöjä hybridityöhön ja tukeneet monipaikkaisen työn johtamista.

Olemme myös aloittaneet Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristön Julkrin soveltamisen tietoturvallisuuden kehittämisessä. Vaihtoehtoisista standardeista Julkrin arvioitiin soveltuvan laitoksen tarpeisiin parhaiten. Tämä työ kestää useita vuosia, ja se auttaa vastaamaan kasvavaan tarpeeseen korkeasta tietoturvallisuuden tasosta ja sen järjestelmällisestä kehittämisestä.

Toimitilojen osalta jatkoimme sopivien tilojen etsimistä pääkaupunkiseudulla ja kävimme alustavia neuvotteluita potentiaalisista kohteista erittäin haastavassa kiinteistömarkkinatilanteessa. Kävimme syksyllä 2023 muutosneuvottelut työsopimuksessa olevan työntekopaikan muuttamisesta Helsingistä pääkaupunkiseuduksi (sisältäen Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen). Tämän myötä pystyimme laajentamaan tilavaihtoehtojen etsintää pääkaupunkiseudulla, ei pelkästään Helsingissä. Lisäksi vuonna 2023 pienensimme toimitilojamme Tampereen ja Turun toimipisteissä.

Loppuvuodesta 2023 aloitimme myös Green Office -ympäristösertifikaatin tavoittelun ja käynnistimme sidosryhmäkyselyn sekä olennaisuusarvioinnin, jotka toimivat perustana tulevien vuosien vastuullisuustyölle ja -raportoinnille.

Pidimme koko henkilöstön yhteisen kehittämissäpäivän marraskuussa 2023, jolloin tarkastelimme Työterveyslaitoksen missiota, visiota ja arvoja sekä niiden päivitystarpeita. Tapahtuma toteutettiin hybridinä, jossa enemmistö henkilöstöstä osallistui paikan päällä toimipisteissä ja osa etänä. Päivän ai-

kana käytiin vilkasta keskustelua ja yhteisöllinen osallistuminen oli antoisaa. Keskustelu oli osa laajempaa brändin kirkastamistyötä, jota johtaa Brändi-yksikkö.

Jatkoimme yhdessä henkilöstön kanssa myös Meidän työpaikka -kokonaisuuden päivitystyötä muun muassa yhteisellä työpajalla ja verkkotyöskentelyllä joulukuussa 2023. Halusimme esimerkiksi korostaa vastuullisuutta työyhteisön ja henkilöstön hyvinvoinnin edistämisessä. Työ jatkuu vuonna 2024.

Vuonna 2023 panostimme henkilöstön osaamiseen kiinnittämällä huomiota sekä työssä oppimiseen että kouluttautumiseen. Valitsimme liiketoiminnan strategiset osaamisalueet, joiden kehittämiseen kohdistamme erityistä huomiota. Lisäksi oppimisteemoina näkyivät muun muassa tekoäly, tietoturva ja vaikuttavuus.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

● JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

Johtaminen ja henkilöstö lukuina vuonna 2023

Työterveyslaitoksella oli työsuhteessa vuoden 2023 lopussa yhteensä 510 henkilöä, mikä on 3,6 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna (31.12.2022: 529 henkilöä). Työntekijöistä valtaosa, 87 prosenttia, on toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja heistä kokoaikaisia työaikaan noudattaa 83 prosenttia.

” ARVIO TYÖTERVEYS-
LAITOKSESTA HYVÄNÄ
TYÖPAIKKANA ON
SÄILYNUT TOIVOTULLA
TASOLLA

Vuoden 2023 lopussa henkilöstöstä 74 prosentilla oli vähintään ylempi korkeakoulututkinto. Tohtorin tutkinnon suorittaneita on 120 henkilöä (24 prosenttia henkilökunnasta). Vuoden 2023 aikana henkilöstön keski-ikä on noussut. Vuoden 2023 lopussa keski-ikäme oli 48,7 vuotta (vuoden 2022 lopussa 47,9 vuotta).

Seuraamme työhyvinvoinnin toteutumista vuosittain toteutettavalla valtionhallinnon VM Baro -henkilöstökyselyllä. Kyselyn vastausprosentti (71 prosenttia) nousi muutamalla prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Kysely toteutettiin keväällä 2023. Henkilöstötyytyväisyyden keskiarvo (3,75) oli edellisvuosien tapaan hyvällä tasolla. Arvio Työterveyslaitoksesta hyvänä työpaikkana (4,12) säilyi edellisvuoden tasolla (4,08). Tavoitteenamme on ollut, että arvo on yli 4.

Tyytyväisimpiä Työterveyslaitoksella ollaan työn ja yksityiselämän yhteensovittamiseen sekä oikeudenmukaiseen kohteluun työkollegoiden välillä. Lisäksi työn tavoitteiden tunteminen ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön arviointiin korkealle vastaajien keskuudessa. Henkilöstön oma arvio työhyvinvoinnista oli kouluarvosanana 8,15.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA KESKUSTELIJANA.	10
LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023.	12
● JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA	14
TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
ARVIOINTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

Tulosopimus- tavoitteiden saavuttaminen

Työterveyslaitoksen ja sosiaali- ja terveysministeriön välillä solmitaan vuosittain tulosopimus, jonka tavoitteiden toteutumista Työterveyslaitos raportoi tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

- 1 Tulostavoitetta ei ole edistetty toimintavuonna
- 2 Tulostavoite on osittain toteutunut
- 3 Tulostavoite on toteutunut lähes tulosopimuksessa suunnitellun mukaisesti
- 4 Tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti
- 5 Tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti

Tulosopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, muussa tulosarvioinnissa sekä osapuolten kesken sopimuskauden aikana. Tulosopimuksen ja siinä asetettujen tulostavoitteiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1–5.

Tavoitetason saavuttaminen oikeuttaa arvosanaan neljä (4). Arvosana viisi (5) edellyttää tavoitteen merkittävää ylitystä, joka tukee hallinnonalan strategiaa ja siitä on erityistä hyötyä strategian toteutuksessa.

Työterveyslaitos katsoo tulosopimuksen omassa arvioinnissaan, että tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti ja tulosopimuksessa sovitut asiat toteutuivat suunnitellusti. Tulosopimuksessa kirjatut tulostavoitteet vuodelle 2023 itsearvioituine arvosanoineen on esitetty liitteessä 1.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

● TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

TAULUKKO 2. RAHOITUS 2023

TOIMINTAMENOT (TOTEUMA)	2023 SUUNNITELMA	2023 TOTEUMA
Menot (1000 euroa)	-51 000	-52 237
Toimintamomentille nettoutettavat tulot	24 958	26 406
Nettomenot	-26 042	-25 851
Talousarvio/kehys*	23 042	24 983
Siirtomäärärahakannan muutos	-3 000	-849

*Työterveyslaitoksen osuus, lisäksi maksettiin 1,5 milj. euroa TYÖ2030 hankkeen ulkopuolisille toteuttajille vuonna 2023 ja valtionosuus oli siten yhteensä 27,3 milj. euroa

TAULUKKO 4. HENKILÖTYÖVUOSIERITTELY

HENKILÖTYÖVUOSIERITTELY	2023 SUUNNITELMA	2023 TOTEUMA
Henkilötyövuodet yhteensä, josta	470	464
maksullinen toiminta	122	132
yhteisrahoitteinen toiminta	348	332

TAULUKKO 3. ERITTELY MÄÄRÄRAHOISTA 2023

ERITTELY MÄÄRÄRAHOISTA (1000 EUROA)	2023 SUUNNITELMA	2023 TOTEUMA
Palkkaukset	-31 500	-31 753
Vuokrat	-6 200	-6 485
Muut kulutusmenot	-11 800	-11 573
Investoinnit	-1 500	-2 446
Yhteensä	-51 000	-52 237
Vaikuttaminen ja muut tuotot	1 158	2 360
Maksullinen toiminta	14 800	13 898
EU-tulot	2 600	2 545
Tulot Suomen Akatemialta	500	560
Yhteisrahoitteinen toiminta	5 900	7 043
Yhteensä	24 958	26 406
Nettomenot	-26 042	-25 851
Talousarvio/kehys*	23 042	24 983
Siirtomäärärahakannan muutos	-3 000	-849
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 623	7 868
Siirtyy seuraavalle vuodelle	3 623	7 019

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA KESKUSTELIJANA.	10
LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023.	12
JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA	14
● TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
ARVIOINTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

TAULUKKO 5. TUOTTOJEN JA VALTIONAVUN KEHITYS 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Tuotot (M€)	27,9	21,8	23,8	24,4	26,4
Tuloutettu valtionapu (M€)	22,3	24,1	25,5*	27,7*	25,8*
Valtionavun osuus menoista (%)	47 %	53 %	52 %	52 %	49 %

*Työterveyslaitoksen osuus. Lisäksi TYÖ2030 hankkeen toteuttajille 0,3 milj. vuonna 2021 ja 2,1 milj. vuonna 2022 sekä 1,5 milj. vuonna 2023

TAULUKKO 6. VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVAN TOIMINNAN KULUT, TUOTOT JA TUOTTOASTE 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
VOO-kulut, €	31,1	32,1	35,2	37,8	37,3
VOO-tuotot, €	8,8	8,1	9,6	10,2	11,5
VOO-tuotto, %	28 %	25 %	27 %	27%	31 %

Lain mukainen 20 % oman toiminnan tuottovaatimus valtionapuun oikeuttavassa toiminnassa on toteutunut. Vaatimustaso ylittyi 11 prosenttiyksikköä vuonna 2023.

TAULUKKO 7. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT SEURANTATIEDOT

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Henkilöstömäärä (htv)	481	457	427	460	470	464
Työtyytyväisyysbarometrin (VM Baro) kokonaisindeksi	3,61	3,52	3,74	3,8	3,78	3,75
Sairauspoissaolot (pv/htv)	7,66	6,94	4,44	4,37	7,16	5,4
Vanhuuseläkkeelle siirtymisen keski-ikä (vuotta)	66	66	65	65	65	65
Työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus (% henkilöstöstä)	0 (1 kpl)	0 (2 kpl)	0	0	0 (2 kpl)	0,6
Määräaikaisten työsuhteiden osuus (% henkilöstöstä)	17	14	18,5	19	17	13

Työterveyslaitokselle oli vuoden 2023 talousarviossa myönnetty valtionosuutta 23,042 milj. euroa ja II lisätalousarviossa 0,602 milj. euroa, yhteensä 23,644 miljoonaa euroa. Tuloutettu valtionosuus oli 24,49 milj. euroa ja lisäksi TYÖ2030-hankkeen osuudet olivat Työterveyslaitokselle 1,3 milj. euroa sekä ulkopuolisille toteuttajille maksettiin 1,5 milj. euroa. Toteutunut valtionosuuden käyttö oli siten 27,3 miljoonaa euroa.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

● TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

TAULUKKO 8. TYÖTERVEYSLAITOKSEN TOIMINNAN LAAJUUS TOIMINNOITTAIN 2021–2023

	MENOT (1000 EUROA)			OMAT TUOTOT (1000 EUROA)			VALTIONOSUUS (1000 EUROA)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Budjetti-rahoitteinen toiminta	19 525	21 387	19 000	1 245	1 206	1 330	18 280	20 181	17 670
Yhteis-rahoitteinen toiminta	15 635	16 443	18 327	8 396	8 941	10 166	7 240	7 503	8 161
Liiketoiminta	13 496	15 675	14 930	14 141	14 275	14 910			
Yhteensä	48 656	53 506	52 257	23 782	24 422	26 406	25 519	27 684	25 831
				47 %	48 %		53 %	53 %	49 %
TYÖ2030-hanke toimijat							341	2 061	1 508
Yhteensä							25 860	29 745	27 339

TAULUKKO 9: VALTIONOSUUDEN KÄYTTÖ VUONNA 2023

VALTIONOSUUSTOIMINTA	VALTION-OSUUS (T EUR)	VALTIONOSUUSTOIMINTA	VALTION-OSUUS (T EUR)
Vaikuttaminen	12 235	Tutkimus & kehittäminen	8 161
Työterveyslaitos	3 647	Työterveyslaitos	1 610
Akatemia	199	Akatemia	30
Hyppäys digiin	406	Hyppäys digiin	1 603
TYÖ2030	1 339	Työkyky ja työurat	2 581
Työkyky ja työurat	876	Työterveys	678
Työterveys ja erikoistuvat lääkärit	3 384	Työtilat	480
Työtilat	254	Työturvallisuus	977
Työturvallisuus	1 386	Työympäristölaboratoriot	200
Työympäristölaboratoriot	743		
Osaaminen	5 436		
Osaamisen kehittäminen	1 759		
Yhteinen toiminta	3 678		
Työterveyslaitos yhteensä	25 831		
TYÖ2030-hankkeen osatoteuttajat			1 508
Valtionosuuden käyttö yhteensä	27 339		

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

● TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

Rahoitus ja tilinpäätösanalyysi

Työterveyslaitoksen tulos vuonna 2023 oli alijäämäinen 20 tuhatta euroa. Vuoden 2022 alijäämä oli 1,4 milj. euroa. Toiminnasta rahoitettiin valtionosuudella 49 %. Loput toiminnasta rahoitettiin omalla maksullisella toiminnalla ja t&k-rahoituksella.

TUOTOT

Oman toiminnan tuotot olivat 25,6 milj. euroa (budj. 25,0 milj.) ja ylittivät budjetoidun tason 0,6 milj. eurola. Oman toiminnan tuottojen summa nousi edelliseen vuoteen nähden 1,9 milj. euroa.

Työterveyslaitokselle myönnetty valtionosuus vuonna 2023 oli 23,042 milj. euroa ja toisessa lisätalousarviossa myönnettiin 602 tuhatta euroa, jolloin valtionosuuden määrä kohosi 23,644 milj. euroon. Lisäksi TYÖ2030 hankkeen tuloutus oli 1,3 milj. euroa.

Tilivuoden tuloutettu valtionosuus oli yhteensä 27,3 milj. euroa: 25,8 milj. eur Työterveyslaitokselle ja 1,5 milj. euroa TYÖ2030 hankkeen muille toteuttajille. Siirtomäärärahakanta laski 0,8 milj. euroa ja oli vuoden 2023 päättyessä 7,0 milj. euroa.

KULUT

Kulut ylittivät budjetoidun tason (budj. 51,0 milj. euroa, tot. 52,3 milj. euroa) johtuen pääosin hankintojen ja poistojen budjetoitua suuremmasta tasosta (budj. 1,5 milj. euroa, tot. 2,4 milj.). Käyttömenot ja henkilökulut olivat 49,8 milj. euroa ja ne laskivat vuoden 2022 tasolta, joka oli 50,2 milj. euroa. Pitkävaikutteisiin menoihin käytettiin 2,4 milj. euroa ja summa nousi vuoden 2022 tasolta 0,7 milj. euroa. Osa vuodelle 2023 suunnitelluista hankinnoista siirtyi vuodelle 2024 tilinpäätöksessä, yhteensä 0,3 milj. euroa.

TASE

Taseen loppusumma oli 66,6 milj. euroa vuonna 2023 ja se laski vuoteen 2022 nähden 4,2 milj. euroa.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

● RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN. 25

TAULUKKO 10. TYÖTERVEYSLAITOKSEN KANNATTAVUUS

TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021
Tuotot (M EUR)	25 259	23 718	23 504
Tilikauden tulos (T EUR)	-20	-1 400	645
Tuloksen osuus tuotoista (%)	-0,0 %	-5,9 %	2,7 %

TULEVA KEHITYS

Toimintaympäristössä jatketaan vuonna 2024 Petteri Orpon hallitusohjelman toimenpiteiden toteuttamista tulos-sopimuskirjausten mukaisesti tunnis-taen kansantalouden tilasta johtuva tiukentuva rahoitustilanne.

Tilikauden 2023 liiketoiminnan tulos oli tappiollinen. Työterveyslaitos käynnisti muutosneuvottelut helmikuussa 2024. Harkittavat toimenpiteet johtavat enintään 10 työsuhteen päättymiseen ja toimen-piteet toteutetaan 30.5.2024 mennessä.

Pääkaupunkiseudun toimitilojen osalta jatkamme sopivien tilojen etsimistä ja käymme alustavia neuvotteluja poten-tiaalisista kohteista erittäin haastavassa kiinteistömarkkinatilanteessa.

Talouden kehitystä seurataan kuukau-sittaisella raportoinnilla.

RISKIT

Työterveyslaitos on julkisoikeudellinen yhteisö, jonka toiminta rahoitetaan val-taoin valtionavulla. Odotuksemme on, että Suomen kansantalouden nopea vekaantumisen ja rakenteelliset ongelmat johtavat lähivuosina tiukentuvaan bud-jettikuriin valtionosuuteen oikeuttavassa toiminnassamme. Varautuminen tähän, onnistuminen hallitusohjelman mukai-sissa työvoimapulaa vähentävissä sekä työhyvinvointia lisäävissä hankkeissa se-kä uuden työelämän kehittämisen kan-nalta merkityksellisen tutkimustiedon tuottamisessa muodostavat valtionosuus-toimintamme riskienhallinnan ytimen myös vuonna 2024. Samalla varaudum-me usean rahoituksellisesti merkittävän tutkimus- ja kehittämishankkeen päät-tymiseen ja haemme taitekohtarahoitusta uusille hankkeille. On selvää, että toimintamme laajuus riippuu siitä, miten onnistumme näissä rahoitushaissa.

Suomen kansantalouden epävarmuu-den jatkuessa näemme erityisenä riskinä palveluliiketoimintamme tuottojen liian alhaisen tason pidemmällä aika-jaksolla. Oletamme myös inflaation ja jo tehtyjen työmarkkinapäätösten nos-tavan kustannustasoamme ja haastavan kannattavuuttamme edelleen. Vuoden 2024 osalta odotuksemme liiketoimin-tojemme kannattavuuden osalta ovat mollivoittoiset ja uskomme markkina-epävarmuuden jatkuvan. Tämän vuoksi seuraamme tilannetta rullaavasti sekä jatkamme kannattavuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamista.

Kolmantena toimenä pyrimme hallitsemaan riskejämme henkisen jaksamisen alueille osana päivittäistä työtämme. Panostamme sekä työturvallisuuteen että työterveyshuoltoon. Fokusoidum-me erityisesti myös hybridityöstä kum-puaviin kysymyksiin. Tavoitteemme on, ettei kukaan jää yksin. Lisäksi seuraam-me kaikkien työhyvinvointia säännöllisillä mittauksilla.

Neljäntenä riskialueena tunnistamme kohonneen jännityksen kyber- ja tie-toturvallisuuskysymyksissä. Seuraam-me tilannetta myös tältä osin jatkavas-

ti ja otamme määrätietoisesti käyttöön uusi prosesseja sekä teknisiä ratkaisuja riskitason alentamiseksi. Olemme myös aloittaneet Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristön (Julkri) soveltamisen tietoturvallisuuden kehittämisessä. Tämä työ on usean vuoden mittainen, ja auttaa vastaamaan kasvavaan tarpeeseen korkeasta tietoturvallisuuden tasosta ja sen järjestelmällisestä kehittämisestä.

Viidentenä operatiivisesta toiminnas-tamme erillisenä alueena tunnistamme taloudellisen epävarmuuden myös osana sijoitustemme hoitamista. Tämän vuoksi seuraamme tilannetta säännöllisesti johtokunnassa ja tarvittaessa muutamme omaisuuslajiemme tuotto- ja riskipainotuksia. Lisäksi parannamme sijoitustemme hallinnan läpinäkyvyyttä EU:n konkurssilainsäädännön kannalta sekä otamme käyttöön parempia analyysivälineitä hallita eläkesäännön sijoitukseen liittyviä riskiprofileja.

Yleisesti katamme Työterveyslaitoksen toiminnalliset riskit tarpeellisessa määrin vakuutuksilla.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA KESKUSTELIJANA.	10
LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023.	12
JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSTEN TAKANA	14
TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
● RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
ARVIOINTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

Arviointien tulokset ja sisäisen valvonnan vahvistuslausuma

Laitoksen johtoryhmän sekä osaamiskeskusten yksiköiden ja johdon katselmukset – sisäiset auditoinnit – pidettiin laadunhallintajärjestelmän mukaisesti.

Työterveyslaitoksessa arvioidaan ja tarkastetaan toiminta ja talous vuosikellon mukaisessa suunnittelu- ja seuranta-prosessissa. Sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskinhallinta täyttivät sille asetetut tavoitteet vuonna 2023. Toiminnan riskien arviointi ja päivitys tehdään rullaavan johtamisen periaatteiden mukaisesti kolmesti vuodessa.

Vuoden 2023 aikana ei käynnistetty yhtään sisäisen tarkastuksen selvitysprojektiä. Luottamuksellisen ilmoituskanavan kautta ei noussut toimenpidetarpeita.

SISÄISEN TARKASTUKSEN PÄÄTAPAHTUMAT VUONNA 2023 OLIVAT:

- Luottamuksellisen ilmoituskanavan käyttöönotto tammikuussa 2023.
- Sisäisen tarkastuksen vuosikatselmointi Työterveyslaitoksen johtokunnassa.
- Sisäisen tarkastuksen vuosiseuranta KPMG:n kanssa elokuussa 2023.

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO VUODESTA 2023	3
VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVA TOIMINTA	5
TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA VUONNA 2023	9
TYÖTERVEYSLAITOS YHTEISKUNNALLISENA Keskustelijana	10
LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. .	12
JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ TULOSEN TAKANA	14
TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	17
RAHOITUS JA TILINPÄÄTÖSANALYYSI	21
● ARVIOWTIENTIEN TULOKSET JA SISÄISEN VALVONNAN VAHVISTUSLAUSUMA	23
ALLEKIRJOITUKSET	24
LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.	25

ALLEKIRJOITUKSET

Työterveyslaitoksen johtokunta on hyväksynyt toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen.

Helsingissä

Niilo Hakonen

Ida Nummelin

Antti Närhinen

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
puheenjohtaja

Auli Rytivaara

Anne Salomaa

Lotta Savinko

Annakaisa Iivari
varapuheenjohtaja

Riitta Työläjärv

Jyrki Wallin

Antti Koivula
pääjohtaja

NAVIGAATIO

PÄÄJOHTAJAN YHTEENVETO
VUODESTA 2023 3

VALTIONOSUUTEEN
OIKEUTTAVA TOIMINTA 5

TUTKIMUSTOIMINTA LUKUINA
VUONNA 2023 9

TYÖTERVEYSLAITOS
YHTEISKUNNALLISENA
KESKUSTELIJANA. 10

LIIKETOIMINTAKATSAUS 2023. . 12

JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ
TULOSTEN TAKANA 14

TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN 17

RAHOITUS JA
TILINPÄÄTÖSANALYYSI 21

ARVIOINTIEN TULOKSET JA
SISÄISEN VALVONNAN
VAHVISTUSLAUSUMA 23

● ALLEKIRJOITUKSET 24

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN. 25

LIITE 1: TULOSSOPIMUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

VARMISTAMME VAIKUTTAVAT ETUUEDET JA PALVELUT KESTÄVÄLLÄ TAVALLA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Vahvistetaan tietopohjaa ja haetaan ratkaisuja palvelu- ja etuusjärjestelmän yhteensovittamiseksi tuottamalla muun muassa vaikutus-arvioita ja ehdotuksia työn ja sosiaaliturvan yhteen sovittamisesta ihmisten muuttuvissa elämäntilanteissa työn murros huomioon ottaen.	Tulevaisuuden Sote-keskushankkeiden tukeminen ja tutkimusyhteistyö palvelujen ja etuuksien yhteensovittamisessa ja kokeilujen arvioinnissa yhteistyössä THL:n ja Kelan kanssa.	2023: Työkykyohjelman seuranta- ja arviointitutkimuksen loppuraportti ja tieteellinen artikkeli julkaistu. Osallistuttu digisotetiekartan laatimiseen.	Työkykyohjelman arviointi- ja seurantatutkimuksen loppuraportti julkaistu 20.4.2023. Hankkeesta on tähän mennessä julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi neljä kansainvälistä tieteellistä artikkelia. Osallistuttu digisotetiekartan valmisteleviin työpajoihin ja kommentoitu tiekarttadokumenttia.	5
	Ammattilaisten työkyvyn tuen osaamisen ja työkyvyn tukemiseen liittyvän yhteistyön vahvistaminen. Työttömien työhakuaktiivisuuden ja mielenterveyden tukeminen.	2023: Työkykyohjelmassa kehitettyjen koulutusten (Työkyvyn tuki -koulutus, työkykykoordinaattori-koulutus, kouluttajakoulutus) levittäminen ja arviointitulosten julkaiseminen. Uudet työkyvyn tuen koulutukset kehitetty perusterveydenhuollon lääkäreille ja sote-johdolle. Koulutettu yhteensä 300 asiantuntijaa. Työkykykoordinaattorikoulutus toimii osana koulutusjärjestelmää. Työhön kytkeytyvän kuntoutuksen tietopakettia ja työn muokkauksen toimintamallia levitetään. Työttömille suunnattu interventio, Taite-valmennus, on päivitetty ja ohjaajien koulutus on digitalisoitu. 60 ohjaajaa koulutettu.	Työkykyohjelmassa on tuotettu Työkyvyn tuki -koulutus ja Kouluttajakoulutus, jotka on pilotoitu (n=287), arvioitu ja levitetty. Koulutuksista on julkaistu ammattilehtiartikkeli, hyväksytty katsausartikkeli ja loppuraportti. Työkykyohjelman laajennoksessa on kehitetty Lääkäri työkykyä tukemassa ja Työkyvyn tuen johtaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa -koulutukset. Pilotoinnin jälkeen koulutuksia on järjestetty kohderyhmille kaksi kertaa ja niiden vaikutukset osaamisen vahvistumiseen on arvioitu. Työhön kytkeytyvän kuntoutuksen tietopaketti ja työn muokkauksen toimintamalli sekä niihin liittyvät työvälineet on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi. Aineistosta on hyväksytty julkaistavaksi tieteellinen artikkeli ja julkaistu yhdeksän ammattilehtiartikkelia, seitsemän blogia ja pidetty neljä kansainvälistä kongressiesitystä. Aineistoa levitetään edelleen osana neljän organisaation toimintaa. Työttömien ryhmäinterventio kehitäminen-hankkeessa on toteutettu kuusi Taite-ohjaajakoulutusryhmää, joihin on osallistunut yhteensä 52 henkilöä. Taite-ohjaajakoulutuksen vaikutukset ammattilasten osaamisen vahvistumiseen on arvioitu.	4
	Kuvaus työikäisen väestön tilasta (mm. sairastavuus, ikäjakauma, työmarkkina-asema) jatkumona.	2023: Tuotetaan seurantatietoa työikäisen väestön työkyvystä ja työhön osallistumisesta.	Seurantatietoa tuotettu, mutta varsinainen julkaisu Työelämätiето.fi palvelussa vuoden 2024 aikana (12.3.2024). Vuonna 2023 alustavia tuloksia esitelty muun muassa Sosiaalipoliitiikan päivillä.	4
	Käynnistetään (erillisrahoitteisen) Työterveyshuollon toiminta ja laatu Suomessa 2024 -selvityksen valmistelu.	2023: Selvitys on valmis käytettäväksi v. 2024.	Selvityksen sisältö valmistui aikataulussa 2023 loppuun mennessä. Selvityksen tiedonkeruun aikataulu onnistuu suunnitellusti 18.3.-12.4.2024.	4

VARMISTAMME VAIKUTTAVAT ETUUEDET JA PALVELUT KESTÄVÄLLÄ TAVALLA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
	<p>Toteuttanut hyvinvointialueille työhyvinvoinnin tiedolla johtamisen tueksi kyselykokonaisuuden (Mitä kuuluu MK) ja suositukset erilaisten työaikamuotojen suunnitteluun ja työkykyjohtamisen kehittämiseen. Tutkittu, kehitetty ja levitetty keinoja sote-alan työn kuormitustekijöiden hallintaan, voimavaretkijöiden vahvistamiseen sekä sotealan vetovoimaisuuden lisäämiseen.</p>	<p>2023: Kerätty vuoden 2023 Mitä kuuluu sotehenkilöstön työhyvinvointiaineisto hyvinvointialueilta (n=17 500). Mukana olevat hyvinvointialueet ovat hyödyntäneet tuloksia kehittämisen ja johtamisen tukena soteorganisaatioissa. Tuotettu Työelämätiето.fi -sivustolle tietoa uuden työaikalain ja koronan vaikutuksista työaikoihin ja sairauspoissaoloihin sote-sektorilla. Tutkittu, kehitetty ja levitetty keinoja sotetyöntekijöiden tukemiseen ja alan vetovoimaisuuden vahvistamiseen Kunta10 -kunnissa (n=90 000), viidessä sairaanhoitopiirissä (n=13 000) ja hyvinvointialueilla (n=17 500). Kehitetty vanhustyön arvostusta ja vetovoimaisuutta parantamalla työntekijöiden hyvinvointia hallituksen ikäohjelman toimeenpanohankkeessa. Julkaistu työhyvinvointia ja alan veto- ja pitovoimaa parantava, eettistä kuormitusta vähentävä Hyvä veto -toimintamalli. Mallia levitetään vanhustyön organisaatioissa valtakunnallisesti.</p>	<p>Vuoden 2023 HVA-työhyvinvointitutkimukseen osallistui viisi hyvinvointialuetta ja tavoiteltavaa henkilöstöä oli noin 47 000 HVA-työntekijää, mikä on noin 20 % koko HVA-henkilöstöstä. Näiden viiden HVA:n osalta meiltä oli tietoa sote-uudistusta edeltäneestä hyvinvoinnista Kunta10-tutkimuskunnista ja sairaalatutkimuksen organisaatioista hyvinvointialueiden palvelukseen siirtyneiden osalta. Vuonna 2023 kerätty kyselytieto (n=25334, vastausprosentti 53 prosenttia) antoi tietoa sote-uudistuksen jälkeisestä hyvinvoinnista. Kyselyn tuloksia esiteltiin tutkimukseen osallistuvissa organisaatioissa ja ne ovat em. organisaatioiden saatavilla TTL-tulosportaaleissa. 18.1. 2024 järjestettiin mediatilaisuus, jossa HVA- ja MK-tutkimusten tulokset ja tulosraportti julkaistiin.</p> <p>Työelämätiето.fi sivustolle on päivitetty trendit sote-sektorin sairauspoissaoloista ja keskeisistä työaikapiirteistä vuosilta 2020-2022, mihin ajanjaksoon asettuvat uuden työaikalain voimaantulo (1.1.2020) ja koronapandemian alku (kevät -20). Lisäksi sivustolla on julkaistu erikseen analyysi uudistetun työaikalain ja koronapandemian vaikutuksista sote-alan työaikoihin ja sairauspoissaoloihin.</p> <p>Mitä kuuluu? -fokuskyselyyn vastasi kuuden hyvinvointialueen noin 43 000 työntekijää. Vastausprosentti oli 57. Kyselyn tuloksia on esitelty organisaatioiden johtoryhmille ja tulosalueiden johtoryhmille ja lisäksi pyydetysti muillekin tahoille osallistuneissa organisaatioissa. Organisaatiot hyödyntävät tuloksia työyksikötasolla menevässä työhyvinvoinnin kehittämistyössä. Mitä kuuluu hyvinvointialueiden työhyvinvoinnille -tilannekatsauksessa (Julkarissa) julkaisimme 11 hyvinvointialueen (MK ja HVA-työhyvinvointitutkimus yhdistetty aineisto) tilannekuvan 2023 syksyn tuloksista alueittain (sirpale vs muut), esihenkilöaseman mukaan ja joidenkin tulosten osalta ammattiryhmittäin huonoimpien tilanteen sekä soten ja pelastustoimen tilanteen vertailun. Mediatilaisuuden tiedote ja haastattelut nousivat hyvin esiin tiedotusvälineissä, lähes 50 mediaosumaa verkossa, printissä ja sähköisessä mediassa. Hyvä veto- toimintamallin nimi on Vanhustyön vatupassi ja sitä on levitetty webinaarisarjalla, maksetulla somemarkkinoinnilla, erilaisilla kirjoituksilla sekä paikallistilaisuuksissa eri paikkakunnilla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ttl.fi/vanhustyön-vatupassi-sivulla käyntejä vuoden 2023 aikana 47 200 • Tunnistatko eettisen kuormituksen? -testisivulla (eettinenkuormitus.fi) 55 800 käyntiä ja testin aloittanut 5 780 ja tehnyt loppuun 5 720. • Lukuisia somejulkaisuja Vatupassin eri materiaaleihin ja tapahtumiin liittyen eri kanavissa. Somejulkaisulla juurrutusvaiheessa eli toukokuusta joulukuuhun yhteensä yli 60 000 näyttöä. • Webinaaritallenteilla katsojia yhteensä 1 500. • Lisäksi Hyvä veto -hankkeeseen liittyvät blogikirjoitukset sekä julkaisut ammatti- ja muissa lehdissä <p>Vanhustyön vatupassi on myös hyvänä käytäntönä helmikuussa 2024 julkaistavassa Laatusuosituksessa. Lisäksi hankkeessa on jatkettu tutkimusaineiston analyysiä ja raportointia sekä kansallisissa että kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa, ja Hyvä veto -hankkeen raportti Julkarissa. Hankkeen Työterveyslaitoksen verkkosivuille kootaan 2024 tutkimustyöstä päätulokset ja julkaisut.</p>	<p>4</p>

VARMISTAMME VAIKUTTAVAT ETUUEDET JA PALVELUT KESTÄVÄLLÄ TAVALLA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Tukenut sosiaaliturvauudistusta kehittämällä tietopohjaa ja politiikkatoimien arviointia	Tuottanut tietoa osaamisen, työkyvyn, työttömyyden ja syrjäytymisen välisestä vuorovaikutuksesta ja keinoista työkyvyn ja työllisyyden edistämiseksi.	2023: Tuotettu seurantatietoa työikäisen väestön työkyvystä ja työhön osallistumisesta.	Väestön työkyvystä on tuotettu tietoa yhdessä THL:n kanssa Terve Suomi- väestötutkimuksen aineistosta https://repo.thl.fi/sites/tervesuomi/ilmioraportit_2023/tyokyky.html . Työkykyohjelman arviointi- ja seurantatutkimuksen raportti julkaistu. Rekisteripohjainen väestön ryhmittelyanalyysi Työkyvyn ja työhön osallistumisen suhteen julkaistaan Työelämätieto. fi palvelussa maaliskuussa 2023 (Katso kohta 1.3).	4
	Osallistuu sosiaaliturvauudistuksen vaikutusarviointiin.	2023: Osallistuttu tuottamalla tietoa/vaikutusarviointeja sosiaaliturvauudistuksen ja sosiaaliturvakomitean käyttöön.	Vaikutusarviointityöhön ei ole tullut toimeksiantoja vuonna 2023; TTL on nimennyt asiantuntijan sosiaaliturvakomitean uuteen arviointi- ja selvitysryhmään.	4
Tuettu maakunnan toimijoita SOTE-palveluiden (+TE-palvelujen) yhteensovittamisessa ja SOTE-yhteisöjä muutoksessa	Toimeenpannut toimenpiteitä työterveyshuollon integroimiseksi muuhun terveydenhuoltoon ja työikäisten palvelukokonaisuuksien rakentamiseksi yhteistyössä kunkin hyvinvointialueen kanssa alueellisten tarpeiden ja VN periaatepäätöksen (Työterveys2025) mukaisesti. Käynnistännyt suunnittelun TYÖOTE-toimintamallin ylläpitämiseen ja tukemiseen vaadittavista rakenteista ja toimenpiteistä nykyisen hankkeen päättymisen jälkeen v. 2023.	2023: TYÖOTE-hanke etenee suunnitellusti ja toimintamalli on käytössä kaikilla hyvinvointialueilla. Suunnitelma toimintamallin ylläpitämiseksi on laadittu ja toiminnan jatkuvuus on varmistettu.	Vuoden lopussa TYÖOTE-toimintamalli on levitetty kaikille hyvinvointialueille, osaan ilman e-läheteyhteyttä. Noin puolella hyvinvointialueista TYÖOTE-toimintamalli on käytössä useammassa potilasryhmässä est+tth -yhteistyössä. TYÖOTE mainittiin hallitusohjelmassa, mutta erillisrahoitusta ei tullut. Esh+tth -yhteistyöhön mallia laajennetaan 2024 TTL rahoituksella. Mallin laajentamiseen tth+pth -yhteistyöhön, kuntoutusyhteistyöhön sekä vaikuttavuustutkimukseen etsitään rahoitusta. TYÖOTE on myös vaikuttavuusmittarina kansallisissa sote tavoitteissa hyvinvointialueille.	4

VARMISTAMME VAIKUTTAVAT ETUUKSET JA PALVELUT KESTÄVÄLLÄ TAVALLA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Kehittänyt merenkulkualan terveydenhuollon kokonaisuutta osana uudistuvaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa	Merenkulkijoiden työterveyttä, laivatyön altisteita ja varustamoiden työterveysyhteistyötä sekä näiden kehittämistarpeita selvitetään Hyvinvointia laivatyöhön -tutkimushankkeessa.	2023: Hanke saadaan valmiiksi.	Merenkulkijoiden terveyttä, laivatyöaltisteita ja varustamoiden työterveysyhteistyötä sekä näiden kehittämistarpeita selvittävässä tutkimuksessa kerättiin toimialaa laajasti ja monipuolisesti tarkastelevat kysely-, rekisteri- ja dokumenttiaineistot. Tutkimuksen aineistot on pääosin saatu analysoitua ja loppuraportin kirjoitus on meneillään. Poikkeuslupalausuntorekisteriä käsittävän osakokonaisuuden tiedot koottiin jopa alkuperäistä suunnitelmaa kattavammin aineiston mahdollisimman laaja-alaisen hyödyntämisen tarpeisiin. Lausuntorekisteristä koottiin kahden vuoden osalta kaikkien poikkeuslupalausuntojen (707 kpl) tiedot. Tämän aineiston tilastotietojen käsittely ja tulosten analysointi siirtyi alkuvuoteen 2024. Tutkimuksen valmistuneiden osahankkeiden tuloksia on esitelty MEK merenkulun työkykyfoorumissa 21.11.2023. Tutkimuksen loppuraportti valmistuu keväällä 2024. Hankkeen tuloksia tullaan esittelemään merimieslääkärikoulutuksissa, MAN terveysjaoston poikkeuslupia käsittelevässä teemapäivässä 8.4.2024 ja laajemmin 5/2024 järjestettävässä tutkimushankkeen loppuseminaarissa.	4
	Kehittää merenkulun terveydenhuoltoa sote-uudistukseen liittyen.	2023: Osallistuttu asiantuntijatahona merimiesten terveydenhuoltoa koskevaan säädösvalmisteluun ja sote-uudistukseen varautumiseen.	TTL on asiantuntijaroolissa ollut mukana merenkulkutoimialan terveysasioita koskevissa kehittämishankkeissa ja tuottanut tietoa päätöksenteon tueksi. TTL on osallistunut MAN terveysjaoston kokouksiin ja sidosryhmien väliseen keskusteluun merenkulkijoiden terveyden ja työkyvyn parantamisesta ja ylläpitämisestä. Oltu asiantuntijana mukana Pohjois-Euroopan maiden merimieslääkäritoiminnasta vastaavien yhteistyöryhmässä ja viranomaisyhteistyössä valmisteltu merimieslääkäritoiminnan muutos- ja kehittämistarpeita. Tehty MAN terveysjaostolle 27.4.2023 selvitys merenkulkijoiden lääkärintarkastusten ja terveydentilaongelmien ajankohtaistilanteesta ja muutoksista. Selvitys merimieslääkäritoiminnan ja laivaväen lääkärintarkastusten nykytilanteesta: Lausunto 20.12.2023 Liikenne- ja viestintäviraston määräysluonnoksesta merimieslääkäreiden hyväksymismääräyksistä	4
	Merimieslääkäreiden ja merimiesterveyskeskusten henkilöstön kouluttaminen.	2023: Koulutusten ja koulutukseen osallistuvien määrä.	Vuoden 2023 aikana TTL järjesti 3 erilaista merimieslääkäreiden ja meriterveyshenkilöstön lähimuotoista koulutusta: 3/2023 2-päiväiseen merimiesterveyskeskushenkilöstön koulutuspäivään osallistui 22 henkilöä, 13.-14.9.2023 Merimieslääkäreiden pätevoittävään koulutukseen osallistui 25 henkilöä ja 12.10.2023 Merimieslääkäreiden täydennyskoulutukseen osallistui 16 henkilöä. Kaikkiin koulutuksiin sisältyi lähipäivien lisäksi myös ohjattua etämuotoista opiskelua sisältäen enakkotehtäviä ja -tentin. Koulutustilaisuuksien lisäksi TTL antoi konsultaatiopalvelua laivaväen lääkärintarkastuksista ja terveydellisen soveltuvuuden arvioinnista terveydenhuollon ammattilaisille, merenkulun sidosryhmille, viranomaisille ja merenkulun oppilaitoksille. Laadittu merenkulun lääkärintarkastuksia ja merenkulkijoiden terveysvaatimuksia käsittelevä artikkeli valmisteilla olevaan Liikennelääketieteen oppikirjaan (Duodecim).	4

PARANNAMME ELIN- JA TYÖMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Osallistunut hyvinvointia, terveyttä, toiminta- ja työkykyä edistävien ohjelmien laadintaan, tukenut tai toimeenpannut ohjelmia, ja arvioinut niiden vaikuttavuutta hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa ja toiminta- ja työkyvyn paranemisessa, ja onko niillä saavutettu terveyshyötyä.	TYÖ2030-ohjelman, Työelämän mielenterveysohjelman ja Työkykyohjelman toimeenpano toimintasuunnitelman mukaisesti, tulosten juurruttaminen ja ohjelman päättäminen. TTL tukee ministeriötä myös Suomen kestävä kasvun ohjelman hankkeiden toimeenpanossa (RRP pilari 3 projektit erityisesti).	2023: Ohjelmien ja hankkeiden loppuun saattaminen toimitasuunnitelmien mukaisesti. Toteuttanut RRP osahankkeita (Työkykyohjelman laajennos, Työelämän mielenterveysohjelman laajennos ja Digitaalinen itsearviointiväline työ- ja toimintakyvyn arviointiin –projekti) suunnitelman mukaisesti.	Työkykyohjelma, Koordinaatio, viestintä ja prosessointi (2019-2023) Työkykyohjelman laajennos on edennyt vuonna 2023 suunnitelmien mukaisesti (osaprojektien tarkempi raportointi tulosraportin muissa kohdissa). Laajennoksen osalta on tehty mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä THL:n kanssa sekä raportoitu etenemisestä säännöllisesti rahoittajalle (STM). TTL on osallistunut aktiivisesti Omavire-itsearviointivälineen kehitystyöhön. Mielenterveyden työkalupakki -hanke on edennyt suunnitelman mukaan. Tarkempi kuvaus kohdassa Psykososiaalisia riskejä ehkäisty ja voimavaroja edistetty.	4
		2023: Työkyvyn kansallisen digialustan (RRP:ssä Työelämän mielenterveysohjelman laajennus) sisällön suunnittelun tuki muun muassa alustalle valittavien työkalujen, menetelmien ja tietosisältöjen valinnassa ja muotoilussa.	TTL on osallistunut aktiivisesti Työkyvyn kansallisen digialustan sisällön suunnitteluun sekä sisältöryhmään ja asiantuntijaraadin koordinoitiin. TTL on tuottanut ehdotuksia työkalujen, menetelmien ja tietosisältöjen valintaan ja ohjannut sisällön rakennetta sekä kirjoittanut blogin digialustasta.	4
		TTL tutkii työkyvyn ja työhön osallistumisen tukitoimia ja niiden vaikuttavuutta työpaikoilla ja osana palvelujärjestelmää huomioiden osatyökykyiset, heikossa työmarkkina- asemassa olevat ja pk-yritykset.	2023: Julkaistaan tutkimuksia osatyökykyisten työllistymisen ja kestävien työurien mahdollisuuksista sekä esitetään suosituksia osatyökyvyttömyysetuuskäytöstä ja niiden yhteydestä työhön osallistumiseen. Julkaistaan tutkimus Työkykyohjelman koulutusten vaikutuksista ammattilaisten osaamiseen. Julkaistaan 3 artikkelia työ- ja toimintakyvyn mittarin (Kykyviisarin) ennustevaliditeetista työhön osallistumiseen ja mittarin ominaisuuksista. Julkaistaan 2 artikkelia ja suositukset kuntoutuuspsykoterapian vaikuttavuudesta. Levitetään työhön kytkeytyvän kuntoutuksen oppimateriaalia ja sitä on ladattu 10 000 kertaa. Käynnistetään yhteistyössä työeläkelakien mukaisen ammatillisen kuntoutuksen vaikuttavuustutkimus.	Osatyökykyisten työllistymisestä ja kestävien työurien mahdollisuuksista julkaistiin vuonna 2023 neljän aikaisemmin julkaistun artikkelin ohella yksi artikkeli ja lisäksi yksi artikkeli julkaistaan vuonna 2024. Osatyökyvyttömyysetuuskäytöstä ja niiden yhteydestä työhön osallistumiseen esitettiin suosituksia hankkeen loppuraportissa ja loppuwebinaarissa. Työkykyohjelman projektissa Ammattilaisten osaaminen toteutettiin koulutusten vaikutuksia koskeva tutkimus ja siitä julkaistiin tuloksia hankkeen loppuraportissa ja yhdessä vertaisarvioimattomassa artikkelissa. Lisäksi aihetta käsittelevä tieteellinen katsausartikkeli on hyväksytty julkaistavaksi. Kykyviisarista on tehty neljä artikkelikäsittelevää artikkelia, joista kaksi (rakenteen validiteetti ja työelämää lähentyminen) ovat arvioitavina ja kaksi (muutosherkkyys ja työllistymisen ennustaminen) lähtemässä arviointiin. Korona-ajan erityispiirteitä käsittelevä artikkeli julkaistiin keväällä 2023. Solmu-hankkeen loppuraportti julkaistiin syksyllä 2023. Kuntoutuuspsykoterapian vaikuttavuudesta julkaistiin vuonna 2023 kaksi artikkelia ja tuotettiin webinaarissa esiteltyjä suosituksia. Tutkimustiivistelmä julkaistaan alkuvuodesta 2024. Työhön kytkeytyvän kuntoutuksen tietopaketti ja työn muokkauksen toimintamalli on julkaistu 11/2022 ja sitä ladattiin kesäkuun 2023 loppuun mennessä yli 2000 kertaa, jonka jälkeen latauskertojen määrää ei pysty enää kokonaisuudessaan seuraamaan. Materiaali julkaistiin kesäkuussa myös ruotsinkielisenä ja sitä koskeva infograafi elokuussa. Työeläkelakien mukaisen ammatillisen kuntoutuksen vaikuttavuustutkimus on suunnitteluvaiheessa yhteistyössä työeläkelaitosten kanssa.

PARANNAMME ELIN- JA TYÖYMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
	Sisäympäristön terveys- ja hyvinvointihaittojen vähentäminen osana kansallista Terveet tilat 2028 -ohjelmaa yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Kansallisessa sisäilma ja terveys -ohjelmassa TTL tekee ja julkaisee suosituksen "Työkyvyn tuki sisäilmatilanteessa" -toimintamallin käyttöönotosta ja siihen liittyvää koulutusmateriaalia. TTL julkaisee laajennetun katsauksen sisäilman puolihaittuvista orgaanisista yhdisteistä (svoc) ja niiden yhteydestä terveyteen.	2023: Työterveyslaitoksen sivuilla julkaistaan uusi osio "Työkyvyn tuki sisäilmatilanteissa" -toimintamallin käyttöönotosta ja siihen liittyvistä työkaluista. Julkaistaan laajennettu "svoc" katsaus sisäilmaan liittyen Tietoa työssä -sarjassa.	Julkaistiin ja tiedotettiin "Työkyvyn tutki -toimintamallin käyttöönotto" -verkkosivusta ja käyttöönoton tueksi tuotetusta videosta. Toimintamallia ja sen käyttöönottoa on esitelty mm. Kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman ja Terveet tilat -ohjelman webinaareissa. Lisäksi julkaistiin laaja katsaus "Sisäympäristöissä esiintyvät puolihaittavat orgaaniset yhdisteet (SVOC). Väestön altistuminen ja terveysriskit." ja katsauksesta tehtiin myös mediatiedote. Katsauksesta järjestettiin webinaari alan asiantuntijoille ja katsauksen johtopäätösten myötä edistettiin viranomaisten yhteisjärjestämää seminaaria aiheesta. Laajemmin ajankohtaisista sisäilma asioista järjestettiin avoin webinaari "Päivitä tietosi sisäilma-asioista" lokakuussa 2023. Sidosryhmäyhteistyötä jatkettiin muun muassa ammattijärjestöjen ja AVI:n valtakunnallisen sisäilmaryhmän tapaamisilla sekä kootuilla sähköisillä uutisilla.	4
	Tutkii työn kognitiivisia vaatimuksia ja kehittänyt ratkaisuja kognitiivisen kuormituksen hallintaan.	2023: Vahvistettu aivotyötä kartoittavaa tietopohjaa uusilla toimialakohtaisilla aineistoilla (mukaan opetusala, rakennusala ja sote). Tehty Hyvän aivotyön askeleet - malli työpaikoille kognitiivisen ergonomian edistämiseksi työssä.	VAHVISTETTU AIVOTYÖTÄ KARTOITAVAA TIETOPOHJAA UUSILLA TOIMIALAKOHTAISILLA AINEISTOILLA: Kaikkiaan aivotyöaineisto käsittää tällä hetkellä yli 17 000 vastauksen poikkileikkauksen vuosilta 2016-2023, joista noin 750 on kertynyt vuoden 2023 aikana. Aivotyöaineiston kartuttaminen -projektin osana on rakennettu uusi aineisto, joka sisältää vastaukset vuoden 2023 loppuun saakka. Aineistoa ei kuitenkaan ole päivitetty Työelämä-tieto-alustalle, josta puuttuu yli 6000 vastausta vuosilta 2020-2023. Kyselyn ja aineiston kartuttamisen automaatioastetta on parannettu ja avovastausanalyysien kehittämistyössä ollaan hakemassa uutta suuntaa, jossa hyödynnetään laajoihin kielimalleihin perustuvaa tekoälyä. TEHTY MALLEJA TYÖPAIKOILLE KOGNITIIVISEN ERGONOMIAN EDISTÄMISEKSI TYÖSSÄ: Aivotyö kartoitus -työkalu on käytössä osana mielenterveysohjelmaa ja kerryttää aineistoa, joka kuvaa työyhteisöissä käsiteltyjä kognitiivisia kuormittajia, kehittämistarpeita ja ratkaisuja. TYÖ2030 ohjelmaan on tuotettu kognitiivisen ergonomian tarkistuslistoja opetusosalalle, ja yhteistyössä Nolla tapaturmaa -foorumien kanssa on tuotettu toimintakortti Kehitämme sujuvaa aivotyötä. Aivotyökyselyn tuloksia ja kognitiivisen ergonomian hyviä käytäntöjä terveydenhuoltoalalla on esitelty erityisesti lääkärin ja hoitajien työhön Duodecim-lehdessä (2023/06), Terveydenhoitajalehdessä (2023/10), Yleislääkärilehdessä (2023/11) ja lukuisissa esityksissä organisaatioissa ja hyvinvointialueilla. Viisikko-osatutkimus hoitajien työn kognitiivisista vaatimuksista ja hyvistä käytännöistä on julkaistu kansainvälisessä tiedelehdessä. Opetusalan Uudis-tutkimuksessa on tarkasteltu Aivotyöaineiston avulla osaamisen ja innovoinnin johtamista kriisin aikana ja koko hankkeen tulosten pohjalta on ryhdytty laatimaan toimintamallia johdon ja esihenkilöiden työn tueksi. ALGOSH-tutkimus on käynnistynyt ja tulee tarjoamaan tietoa ja välineitä arvioida algoritmiseen johtamiseen liittyviä kognitiivisia ja muita psykososiaalisia riskejä sekä positiivisia vaikutuksia.	4

PARANNAMME ELIN- JA TYÖMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
	<p>Tuottaa tietoon perustuvia ratkaisuja työajoista sekä työn fyysisistä että psyykkisistä tekijöistä aiheutuvan kuormituksen hallintaan.</p>	<p>2023: Tuotamme Työelämätiето.fi sivustolle tietoa uuden työaikalain ja koronan vaikutuksista työaikoihin ja sairauspoissaoloihin sote-sektorilla. Tuotamme tietoa istumatyön tauottamisesta, ulkoisen tukirangan hyödyistä fyysisesti kuormittavissa töissä, sotilaan toimintakyvyn tehostamisesta, asiantuntijoiden kuormittumisesta ja palautumisesta hybridityössä sekä vuorotyöntekijöiden unen ja vireyden edistämiseen kehitetyistä menetelmistä.</p>	<p>Työelämätiето.fi sivustolle on päivitetty trendit sote-sektorin sairauspoissaoloista ja keskeisistä työaikapiirteistä vuosilta 2020-2022, mihin ajanjaksoon asettuvat uuden työaikalain voimaantulo (1.1.2020) ja koronapandemian alku (kevät 2020). Lisäksi sivustolla on julkaistu erikseen analyysi uudistetun työaikalain ja koronapandemian vaikutuksista sote-alan työaikoihin ja sairauspoissaoloihin. Olemme myös tuottaneet tietoa a) istumatyön tauottamisesta (SitFit-hanke), b) ulkoisten tukirankojen hyödyistä ja haitoista useissa ammateissa, c) kuormittumisesta, palautumisesta ja terveyskäyttäytymisestä hybridi- ja etätyössä (Mad@Work -hanke, Etätyö ja työkyky -hanke), d) sotilaan toimintakyvyn tehostamisesta sekä d) vuorotyöntekijöiden unta ja vireyttä edistävän verkkomateriaalin ja vireyttä tukevan työaikasunnittelun menetelmän käyttöönotosta työpaikalla (Vireyttä vuorotyöhön -hanke).</p>	4
	<p>TTL osallistuu yhteistyössä STM ja THL kanssa työ- ja toimintakykytiedon konseptointiin ja kansallisen mittariston sekä itsearvioinnin kehittämiseen. Kykyviisari on osa digitaalisia terveydenhuollon ja työnhaun palvelujärjestelmiä osatyökykyisten työ- ja toimintakyvyn arvioimiseksi.</p>	<p>2023: Kykyviisaria käytetään työ- ja toimintakykytiedon tuottamiseen sähköisissä järjestelmissä.</p>	<p>Kykyviisaria kehittänyt Solmu-hanke päättyi elokuussa 2023. Kykyviisari-materiaali (ml. määrittelyt ulkopuolisten toteutusten tekemiseen) löytyvät osoitteesta www.ttl.fi/kykyviisari. Kykyviisari on tämänhetkisten tietojemme mukaan käytössä seuraavilla alustoilla: Työmarkkinatori, ForeAmmatti, Hakosalo, Walmu ja Movendosin mSurvey. Kykyviisarin sisällöt ovat olleet soveltuvin osin mukana Omavire-itsearviointivälineen kehitystyössä. THL:n hallinnoima ESR+ Osallisuus-hanke tekee Kykyviisarista oman toteutuksen vuoden 2024 aikana.</p>	4

PARANNAMME ELIN- JA TYÖYMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
		2023: TTL osallistuu työ- ja toimintakyvyn sähköisen itsearviointivälineen kehittämiseen osana DigiFinland Oy:n hallinnoimaa projektia.	Työterveyslaitos osallistui vuoden 2023 aikana työ- ja toimintakyvyn sähköisen itsearviointivälineen (Omavire) kehittämiseen suunnitellusti. Helmikuussa valmistui toimeksiannon esiselvitysraportti, maaliskuussa käynnistyi 1. kehitysvaihe. Toukokuussa valmistui Omavireen alkukartoituksen sisältö, syksyn aikana ideoitiiin ja työstettiin syventävien osioiden sisältöjä. Työterveyslaitos toi koko vuoden aikana aktiivisesti esiin kokemuksia ja asiantuntemusta paitsi työkykyasioista myös sähköisen palvelun yhteiskehittämisestä. Työterveyslaitos pyrki myös vaikuttamaan Omavireen alkuperäisen vision toteutumiseen ottamalla sisältötyöstössä ja ohjausryhmässä aktiivisesti kantaa rakentamiseen liittyviin haasteisiin, kuten tarpeeseen tarkentaa Omavireen käyttäjäryhmiä, DigiFinlandin roolia välineen toteuttajana sekä lainsäädännön kehittämistarpeisiin.	4
	Päivitetään työkyvyn määritelmä ja mittari (Työkykyindeksin pohjalta).	2023: Työkyvyn määritelmä ja mittari on muodostettu.	Miten Suomi voi- tutkimukseen sisällytettiin kysymyksiä, joiden avulla Työkykyä voidaan tarkastella kolmen ulottuvuuden kokonaisuutena (Terveys, Osaaminen, Motivaatio). Aineisto kerättiin loppuvuodesta. Työkyvyn määrittämistä rekisteripohjaisesti testataan Työkykyohjelman laajennoksen tutkimusosassa, josta julkaistaan interaktiivinen mallinnus työelämätieto.fi -palvelussa 12.3.2024. Työkykytalon kuva päivitettiin ja verkkosivun päivitys aloitettiin. Systemaattinen katsaus jatkuvan oppimisen yhteydestä työkykyyn julkaistiin.	4
Kehittänyt ja levittänyt riskien (erityisesti psykososiaalisten) hallintakeinoja työpaikoille	Työpaikkojen psykososiaalisten voimavarojen edistämiskeinojen ja toimintamallien vahvistaminen. TTL tukee mielenterveysstrategian 2030 toimeenpanoa yhteistyössä STM ja THL kanssa.	2023: Psykososiaalisia riskejä ehkäisty ja voimavaroja edistetty työpaikoilla (mm. Työelämän mielenterveysohjelman työkalut, arviointimenetelmät, tutkimus työn ja perheen yhteensovittamisesta julkaistu). TTL osallistuu mielenterveysstrategian toimeenpanoa tukeviin asiantuntijaryhmiin ja VN periaatepäätöksen valmisteluun.	Mielenterveyden työkalupakki -hankkeessa tarjottiin työpaikoille ja työterveyshuolloseille maksuttomia välineitä mielenterveyden edistämiseen. Vuoden 2023 aikana hankkeen toimenpiteisiin osallistui 666 työpaikkaa ja 26 itsensätyöllistäjää. Hanke järjesti 82 tilaisuutta, lisäksi pidettiin puheenvuoroja muissa tilaisuuksissa. Työkalujen käyttöä tukeva "Autamme alkuun" -palvelu käynnistyi. Valmisteltiin tammikuussa 2024 käynnistytävä viestintäkampanja "Inhimillinen työelämä" ja siihen kytkeytyvä webinaarisarja. Kehitettiin uusia työkaluja työkykyjohtamiseen, työuupumuksen arviointiin ja palautumiskäytäntöihin sote-alalla. TTL osallistui mielenterveysstrategian toimeenpanoa tukevaan asiantuntijatyöhön, ministeriöiden välisen yhteistyöryhmän työhön ja VN periaatepäätöksen valmisteluun sekä toimi asiantuntijana EU-presidency konferenssissa Espanjassa.	4

PARANNAMME ELIN- JA TYÖYMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Tuottanut ja analysoinut tietopohjaa työn ja työelämän muutoksesta, työkyvyn ja työllistymisen tuen investoinneista ja niiden vaikutuksista	Jatkanut työn, terveyden ja työkyvyn tutkimus- ja kehittämishojelman toteuttamista (mukaan lukien HELP-kokonaisuus) tukemaan tutkittuun tietoon perustuvaa päätöksentekoa.	2023: Ohjelma on toteuttanut työterveyden valtakunnallisen tutkimusseminaarin ajankohtaisen tutkimustiedon jakamiseksi päätöksenteon tueksi. Työelämäohjelmien vaikuttavuuden kokonaisarviointi on toteutettu osana ohjelmaa. HELP-projekti on saatettu valmiiksi suunnitelman mukaisesti ja on tuotettu julkaistua tietoa hyvinvoinnin ja tuottavuuden välisestä yhteydestä työelämän murroksessa.	HELP-projekti on saatettu päätökseen julkaisemalla raportti ja toteuttamalla päätöswebinaari. Työelämäohjelmien kokonaisarviointi valmistui toukokuussa.	4
	Levittänyt vaikuttavuustutkittuja menetelmiä työhön osallistumisen tukemiseksi työuran eri vaiheissa yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa, painopiste on keski-ikäisten urajumien ehkäisemisessä. Tuetaan myös yli 55-vuotiaiden ja nuorten työhön osallistumista ja esihenkilöiden osaamista ikä- ja työurajohtamisessa.	2023: Tutkitaan/levitetään verkkopohjaisia menetelmiä nuorten työhön kiinnittymisen tueksi, keski-ikäisten urajumien ehkäisemiseksi ja vanhempien työntekijöiden tueksi. Valmennuksiin osallistuu 150 työntekijää ja 30 esihenkilöä/ ohjaajaa työpaikoilta. Vaikuttavuustieto on kerätty ja tulokset käyty läpi osallistuneiden työpaikkojen kanssa.	Vuoden 2023 aikana valmistui kaksi vaikutustutkittua, verkkopohjaista ryhmävalmennusmenetelmää työhön osallistumisen tukemiseksi: 1) Onnistuneesti työuralle (nuorten työntekijöiden työuran aloituksen tukeminen sekä koulutus esihenkilöille) ja Kokemus käyttöön työyhteisössä (valmennus ikäjohtamisesta esihenkilöille). Valmennusmenetelmien oppaat julkaistiin ja koulutettiin yhteensä 22 ohjaaja 12 työpaikalta menetelmien käyttöönottoon. Osaava ja uudistuva työura -valmennusmenetelmän tutkimus ja implementointi jatkui työpaikoilla. Tätä keskiuralla olevien työntekijöiden osaamisen uudistamista tukevaa valmennusta toteutettiin 13 ohjaajakoulutetun toimesta 6 työpaikalla. Siihen osallistui yhteensä 152 työntekijää. Menetelmien tutkitut vaikutukset on raportoitu ja käyty läpi osallistuneilla työpaikoilla. Lisäksi erityisesti työuran alku- ja loppupuolen ratkaisut olivat esillä muun muassa TTL:n Työpuntari-tapahtumissa tavoittaen näin työpaikkoja laajemminkin.	4
	Jalostanut tutkimustiedosta ja lainsäädäntömuutoksista ratkaisuja tukemaan ihmisiä ja työyhteisöjä työelämän digitaalisen murroksen ja uusien syöpävaarallisten tekijöiden hallitsemiseksi.	2023: 5 HTP- tai sitovan raja-arvon muistiota ja lisäksi esitetään perustelut 5 biologisen altistumisindikaattorin (ohje)raja-arvolle.	Vuonna 2023 valmisteltiin kannanottoja lisääntymisterveysasetuksen päivitykseen, syöpäasetuksen ja ASA-lain päivityksen taustoitukseen sekä poikkeuksellisen haastaviin asbestin ja lyijyn EU-raja-arvoprosesseihin, kuten oli sovittu HTP-jaoston puheenjohtajan (STM) kanssa. Vastaavasti raja-arvomuistioita laadittiin alun perin suunniteltua vähemmän, kaksi kappaletta (akryylinitriili ja nikkeli). Biologisten altistumisindikaattorien raja-arvoihin liittyen tehtiin työtä viiden aineen osalta. Näistä v. 2023 puolella valmistuivat päivitykset kadmiumin ja lyijyn toimenpideraja-arvomuistioihin, nikkelin muistio tuli viimeistelyä vaille valmiiksi, ja aloitettiin kromin ja bentseenin muistioiden päivitystyö.	4

PARANNAMME ELIN- JA TYÖYMPÄRISTÖN TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
	<p>Tutkinut työnmuutosta, uusia työn organisointimuotoja, kokeiluihin perustuvaa innovaatiokulttuuria ja niiden vaikutuksia työn mielekkyyteen ja hyvinvointiin. Tukenut yritysten vihreää siirtymää ja ympäristövastuullisuutta tutkimalla ja levittämällä tietoa ilmastoteoista työssä ja työpaikoilla, ilmastonmuutoksen yhteyksistä ammatteihin, toimialoihin ja työn tekemisen tapoihin.</p>	<p>2023: Tehty 5 julkaisua työn murroksesta, digitalisaatiosta työssä ja ilmastonmuutoksesta. Julkaisujen tuloksia on levitetty viestinnän keinoin. Kerätty ilmastonmuutoksen työelämävaikutuksia kartoittavan toistuvaiskyselyn ensimmäinen aineisto.</p>	<p>Tavoitteet on toteutettu suunnitellusti ja ne ovat osin ylittyneet (mm. julkaisujen määrä).</p>	<p>5</p>
	<p>Työpaikkojen tuki koronapandemian jälkihoidossa ja paluussa työpaikoille.</p>	<p>2023: Tulostavoite on toteutunut, ei uusia tavoitteita vuodelle 2023.</p>		

HORISONTTAALISET

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Osaamisen kehittäminen: Meidän työpaikka-projekti	Työhyvinvoinnin ja osaamisen jatkuva kehittäminen.	2023: Osaamisen kehittämisen projektissa kehitetyt osaamisen kehittämisen työkalut aktiivisessa käytössä.	Työkalut aktiivisessa käytössä.	4
	Henkilöstö suorittaa Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus – miksi ja miten? -koulutuksen.	2023: Koulutuksen tavoite (>80% suorittanut) toteutunut, koulutus osana rullaavaa johtamista, ei tulostavoitetta vuodelle 2023.		
EU-OSHA	Euroopan Työterveys- ja turvallisuusviraston (EU-OSHA) kanssa toteutettavan yhteistyö (Focal Point-toiminta).	2023: käynnistetään uusi Terveellinen työ kampanja: Digiajan turvallinen ja terveellinen työ.	Uusi Terveellinen työ kampanja käynnistettiin. Vuoden 2023 EU-OSHA:n FAST-tuella sovitut tehtävät suoritettiin onnistuneesti ja sovitussa aikataulussa.	4
Valtion työnantajakuvan uudistaminen: TTL:n brändin arvo ja näkyvyys	Potentiaalinen vaikuttavuus year-on-year +20%.	2023: Potentiaalinen vaikuttavuus edelliseen vuoteen +20%.	Tavoite +20% saavutettu	4
Tietoturva	Digitaalisen riskienarviointi osaksi jatkuvaa tekemistä ja vakavien poikkeamien raportointi STM:lle.	2023: Tavoite on toteutunut. Pidämme vakavien tietosuojapoikkeamien määrän vähäisenä.	Ei vakavia poikkeamia	4

HORISONTAALISET

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Digitaalisen turvallisuuden varmistaminen: <ul style="list-style-type: none"> Näkökulman laajentaminen teknologisten tietoturva-uhkien ulkopuolelle Sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristö-uhkien huomioiminen digitaalisessa turvallisuudessa Koulutuksen ja tietoisuuden jatkuva lisääminen varautumisen välineenä 	Riskien arvioinnissa tunnistetaan ja huomioidaan nousevat digitaaliseen turvallisuuteen vaikuttavat trendit sekä sosiaaliset, taloudelliset että ympäristöuhat osana toiminnan jatkuvuuden varmistamista. Digitaalisen turvallisuuden merkitys tulee osaksi organisaation ja sen keskeisten sidosryhmien toimintakulttuuria, mm. ohjeistuksen ja koulutuksen avulla.	2023: Jatkuvuudenhallintaan panostetaan ottaen erityisesti huomioon kansainvälisen tilanteen tuomat uhat. Jatkuvuudenhallintaa kehitetään ohjeiden ja toimintakorttien laadinnalla. Jatketaan syventävää pelillistettyä koulutusta tietojenkalastelua vastaan, suunnitellaan ja toteutetaan tärkeimmille sidosryhmille koulutusta tietoturvallisuuden kehittämiseksi. Tietoturvallisuuden johtamisen kypsyystasoa nostetaan arvioimalla tähän soveltuvia standardeja (kuten ISO 27001 ja JulKri), tekemällä päätös, miten näitä sovelletaan TTL:n toiminnassa, ja aloittamalla työt standardin mukaisen johtamisjärjestelmän perustamiseksi.	Jatkuvuudenhallintaa kehitetty. Ohjeita ja toimintakortteja hyödynnetty kyberturvallisuusharjoituksissa. Henkilöstölle on järjestetty syventävää pelillistettyä koulutusta tietojenkalastelua vastaan. Tietoturvallisuuden johtamisessa on arvioitu eri standardeja, ja on tehty päätös noudattaa JulKria, sekä aloitettu työt johtamisjärjestelmän kehittämiseksi	4
Tiedonhallintalain toimeenpano	Lain vaatimusten toteutuminen ja siitä raportointi	2023: Lain toimeenpano etenee	Toimeenpano etenee suunnitellusti	4

HORISONTAALISET

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Digitalisointi	Toteuttanut syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisterin (ASA-rekisteri) digitalisoinnin. Sähköisen ASA-ilmoitusjärjestelmän jatkokehitys huomioiden muun muassa rajapinnat ja yhteydet aluehallintovirastoihin sekä suomi.fi-viestipalveluun.	2023: Tulostavoite on toteutunut, ei uusia tavoitteita vuodelle 2023.		
	Verkkopalvelu-uudistuksessa parannetaan digitaalista asiakaskokemusta.	2023: Asiakkaiden yleisarvosana verkkopalvelusta 8,6 (vuoden 2023 lopussa).	Asiakaskokemus hyvin nousussa, asiakkaiden verkkopalvelulle antama arvosana vuoden 2023 lopussa 8,5.	4
	Tietostrategiayhteistyö STM konsernissa.	2023: Osallistuminen STM (TTO) - TTL-TSAVI tietostrategiayhteistyöhön.	On osallistuttu yhteistyöhön	4
Julkisten palveluiden digitaalinen saatavuus kansalaisille ja yrityksille vuoteen 2023 mennessä.	Digitaalisten palveluiden tarjoamisesta annetun lain toimeenpano.	2023: Etenee soveltuvin osin.	On edennyt soveltuvin osin	4
Kansallisen hankinta-strategian toimeenpano	Laaditaan toimintasuunnitelma hankintastrategian toimeenpanemiseksi ja toimeenpano käynnistetty.	2023: Tulostavoite on toteutunut, ei uusia tavoitteita vuodelle 2023.		

HORISONTAALISET

Tavoite 2023	Tulostavoite 2023	Tulosmittari	Lyhyt yhteenveto tavoitteen toteutumisesta	Itsearviointi (1-5)
Virasto edistää toiminnallaan sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta	Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu ja ajan tasalla.	2023: Suunnitelmaa toteutetaan ja seurataan järjestelmällisesti ja päivitetään tarvittaessa. Toimeenpanosta raportoidaan toimintakertomuksessa.	Vuoden 2023 aikana toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma julkaistiin henkilöstölle ja Työterveyslaitoksen ulkoisille verkkosivuille. Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toimeenpano, päivittäminen ja tavoitteiden seuranta yhdistettiin Tasa-arvoryhmän toimintaan. Tavoitteiden etenemisestä raportoidaan vuosittain sisäisessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosiraportissa.	4
	Sukupuolivaikutusten arviointi toteutetaan strategisesti tärkeissä hankkeissa (A-luokan t&k-projektit)	2023: Toimintamalli käytössä kaikissa strategisesti tärkeissä hankkeissa.	Sukupuolivaikutuksen arviointi strategisesti tärkeissä hankkeissa on nivottu TTL:n projektiprosessiin ja toteutuu sen osana.	4
	TTL vahvistaa sukupuolittain eritellyn ja erilaisia väestöryhmiä koskevan tiedon saatavuutta ja analysointia osana viraston tiedontuotantoa ja tilastointia.	2023: Toteutetaan soveltuvin osin.	Työelämä tiedossa julkaistiin vuonna 2023 kaikkiaan 8 uutta aineistosivua, jotka sisältävät väestö- tai työntekijäryhmien mukaan jaoteltua tietoa ammatti-kohtaisista altisteista, työsuojelutoiminnasta, työn imusta, työhyvinvoinnista palvelualoilla, ilmastonmuutoksen työelämävaikutuksista, työuupumuksesta sekä koronan vaikutuksista kunta-alan työhön sekä työmatkaliikenteeseen. Lisäksi päivitimme kuutta muuta aineistosivua sekä julkaisimme 8 uutta analyysisivua ja päivitimme kahta analyysisivua uusilla tiedoilla. Käynnistimme myös muita päivityksiä ja uusien sisältöjen toteutuksia, jotka julkaistaan vuoden 2024 aikana. Vuoden 2023 aikana palveluun valmistui mielenterveyttä käsittelevä sisältökokonaisuus sisältäen Kansallisen mielenterveystategian toteuttamista tukevan Mielenterveysikkunan. Olemme käynnistämässä uutta kokonaisuutta, joka sisältää seurantatietoa työikäisen väestön työkyvystä ja työhön osallistumisesta.	4